

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1887.

Första Kammaren.

N:o 9.

Fredagen den 10 Juni.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr statsrådet *Rydning* aflemnade Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående uppsättande af ett kompani volontärer vid Norrbottens fältjägarcorps.

Justerades protokollet för den 3 i denna månad.

Anmälades och bordlades:

konstitutionsutskottets utlåtande n:o 4, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af 17 § riksdagsordningen samt om tillägg till 17 eller 25 § nämnda lag; samt

bevillningsutskottets betänkanden:

n:o 2, angående allmänna bevillningen;

n:o 3, angående villkoren för försäljning af bränvin; och

n:o 4, angående bevillningsutgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Föredrogs och bordlades den vid sammanträdets början aflemnade kongl. propositionen.

Upplästes följande dödsattest:

Att hofmarskalken m. m. baron *Louis de Geer* afled i Stockholm den 7:de juni 1887 af hjertsjukdom (Endarteriitis chron. arter. coron. & Myocarditis) intygas.

Stockholm den 8 juni 1887.

R. M. Bruzelius,
Med. professor.

Härefter upplästes och godkändes förslag till kammarens skrifvelse till Konungen med anmälan om den genom berörda dödsfall uppkomna ledighet inom kammaren.

Anställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande, af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 1:o), föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen, för nödtorftig reparation å stora teatern och företrädesvis för vidtagande af åtgärder till förekommande af eldfara i densamma, beviljar det af Kongl. Maj:t begärda anslagsbelopp å 28,820 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen icke beviljat det för reparation å stora teaterns hus begärda anslag å 28,820 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja —94;

Nej—34.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 70, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 74 ja och 137 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 168 ja och 171 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande, af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 2:o), föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen, för uppehållande af teaterverksamheten under spelåret 1887—1888, utöfver det å ordinarie stat uppförda anslag af 60,000 kronor, till Kongl. Maj:ts förfogande

ställer ett kreditiv å 25,000 kronor, att användas endast i den mån anslaget å ordinarie stat, Kongl. Maj:ts enskilda bidrag till teatrarne samt teatrarne öfriga inkomster icke förslå till bestridande af utgifterna för ifrågavarande verksamhet, dock med vilkor, att statsmedel utöfver sålunda bestämda anslag icke må för de Kongl. teatrarne användas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts framställning, men bifall till den i frågan väckta motionen, beslutat *dels* att icke bevilja på extra stat för år 1888 äskade 25,000 kronor eller det af utskottet föreslagna beloppet 15,000 kronor till teaterverksamhetens uppehållande under spelåret den 1 juli 1887 till den 30 juni 1888, *dels* ock att från 1888 års riksstat utesluta det å ordinarie stat uppförda anslaget å 60,000 kronor till de kongl. teatrarne.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—91;

Nej—38.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 71, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 80 ja och 131 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 171 ja och 169 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Efter föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 64, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 4, i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändrad tid för indelta arméns målskjutningsöfningar, beslöt Första Kammaren, på hemställan af herr vice talmannen, att hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 2.

Efter föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 66, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 7, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående rätt för delegare i socken- eller distriktsmagasin att besluta om användande af deras fonder eller magasiners upplösning, hänvisade Första Kammaren, på hemställan af herr vice talmannen, detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Föredrogos och godkändes bankoutskottets den 8 innevarande juni bordlagda memorial och utlåtande:

n:o 3, i fråga om understöd åt aflidne kassören i riksbanken J. F. Berns' enka, Anna Maria Berns, född Lindman:

n:o 4, i anledning af väckt motion om understöd åt förre tryckaren i riksbankens sedeltryckeri C. J. W. Berglund; och

n:o 5, med hemställan om eftergift af tjenstemannen vid riksbankens afdelningskontor i Göteborg J. Hallbergs betalnings-skyldighet för återstoden af ett emot falsk lånehandling till landtbrukaren F. Carlberg utgifvet lån.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran lagutskottets den 8 i denna månad bordlagda utlåtanden n:is 15 och 16.

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.*

Föredrogos å nyo bevillningsutskottets den 6 och 8 innevarande juni bordlagda betänkande n:o 1, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (n:o 4) angående förlängning af den mellan de förenade rikena och Spanien den 15 mars 1883 afslutade handelstraktat.

Herr Dahl: Såsom reservant mot det beslut, hvilket utskottets flertal ansett vara det i denna fråga gagneligaste, anhåller jag att få för kammaren framlägga skälen för min afvikande mening något utförligare, än i reservationen kunnat ske. Till en början får jag tillstå att jag alltid emot tarifftraktaters afslutande haft stora betänkligheter, emedan det förekommit mig mycket betänkligt så väl med hänsyn till vårt lands industri som med afseende å dess finanser att genom bindande aftal om bestämda tullsatser för en lång tid betaga representationen dess handlingsfrihet på ett beskattningsområde så viktigt som tullagstiftningens. Och detta har jag funnit allt mer och mer under årens lopp bekräftadt. Denna uppfattning delas lyckligtvis alltmera äfven af dem, som i öfrigt

stält sig på den doktrinära frihandels ståndpunkt. Hvad som särskildt för Sverige bör göra tarifftraktatssystemet äfventyrligt, det är, enligt mitt förmenande, just den omständigheten, att vid hvarje sådan traktats afslutande icke Sveriges intressen ensamt ifrågakomma, utan alltid Sveriges och Norges — eller kanske rättare, jag ber om förlåtelse, Norges och Sveriges intressen — böra samtidigt behörigen beaktas, ehuru de båda ländernas ställning i så väl kommersielt som industrielt hänseende erbjuder väsentliga olikheter, ja så väsentliga till och med, att deras inbördes täflan icke sällan stält de broderliga känslorna på rätt hårda prof. När denna traktat för fyra år sedan förelåg till antagande, medgafs temligen oförbehållsamt från vår regerings sida, att de hufvudsakliga fördelarne skulle komma att tillfalla Norge, medan deremot förluster och olägenheter skulle drabba Sverige, men, sådant förhållande oaktadt, var det knappast möjligt för Sverige att, sedan Norge antagit traktaten, tillbakavisa den såsom för sig oantaglig. Dåvarande chefen för utrikesdepartementet yttrade här i kammaren den 30 maj 1883, att traktatens afslutande var en lifsfråga för den norska klippfiskindustrien, emedan, såsom han utlät sig, hela Norges vestkust lefver så att säga af denna klippfiskindustri, och han påstod att en rubbning i dessa förhållanden skulle kunna verka ruinerande för många både bemedlade och obemedlade personer derstädes, hvarför han äfven, i det han på unionsförhållandet använde den tilltalande bilden af ett lyckligt äktenskap, med mycken värme framhöll, att lyckan i äktenskapet är beroende på ömsesidiga uppoffringar.

Det var också påtagligen af unionelt-politiska skäl som svenska Riksdagen då fogade sig i de för Sverige ganska betänkliga traktatsvilkoren, hvilkas rätta innebörd tydligast torde framgå deraf, att dåvarande finansministern i sitt anförande till statsrådsprotokollet den 9 december 1882 sade sig med hänsyn till rättvisa och billighet i beskattningsväsendet samt för upprätthållandet af det nödvändiga sambandet mellan skattelagstiftningens särskilda delar ej kunna ens af de äfven för honom högst afsevärda unionelt-politiska skälen låta sig bestämmas att förorda den påyrkade nedsättningen af tullen på de spritstarka vinerna.

Med mycken tillfredsställelse finner man nu af de vid den kongl. propositionen fogade statsrådsprotokollen, att nuvarande utrikesministern den 10 februari detta år förmenar inga unionelt-politiska skäl behöfva åberopas till stöd för godkännande af det med Spanien träffade aftalet. Om de unionelt-politiska skälen vill jag helst slippa att uttala mig, men det säges i detta anförande, att Norges fördelar af traktatens förlängning skulle vara mindre än Sveriges, och detta gifver mig anledning att förmoda, att svenska Riksdagen nu har betydligt friare händer än förra gången, om än det kanske kan synas litet besvärande, att Norge äfven nu skyndat att för sin del antaga traktatsvilkoren, innan svenska

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten,*
(Forts.)

Riksdagen hunnit att taga dem under ompröfning. Då hvarje aital är att betrakta såsom en affär, der båda parterna söka tillköpa sig så stora fördelar som möjligt mot de uppförfningar, som behöfva göras, så torde det för den ekonomiskt och kommersiellt underlägsnare kontrahenten vara så mycket angelägnare att noga väga de af affären förväntade fördelarna mot de eventuella uppförfningarne. Af Sverige fordrar Spanien nu liksom 1883 tullnedsättningar med ända till 50 à 60 % och i ett fall 77 procent af förut här gällande tullsats, oaktadt dessa nedsättningar gälla öfverflödsartiklar och således nödvändigöra ett frångående från de grundsatsen i vår tullagstiftning, som alltid ansetts vara de rigtiga, under det att de oss medgifna tull-lindringarne, hvilka gälla många för Spanien mycket viktiga råvaror och lifsmedel, endast uppgå till mycket få från 5 à 6 proc. till högst 25 % af derstädes förut gällande tullsats.

Våra handelsförbindelser med Spanien hafva af flera skäl aldrig kunnat utveckla sig till någon synnerlig betydelse, och traktatens försvarare måste därför 1883 såsom ersättning för de förluster och olägenheter af flera slag, hvilka icke kunde bortresonneras, taga sin tillflykt till framtida förhoppningar, men hvilka fingo en belysning, som verkligen var bländande. En betydligt ökad utförsel af våra trävaror, en mångfaldigad afsättning af vårt utmärkta jern, i synnerhet smältstycken, och derjemte en stor och för oss fördelaktig marknad för våra förträffliga landbruksredskap samt — såsom kronan på allt — en direkt sjöfartsförbindelse med Spanien minst en gång i månaden. Allt detta utlofvades här af män, hvilkas ord i ekonomiska och finansiella frågor pläga här väga tyngre än alla andras. Visserligen har jag här till hands diskussionsprotokollen, men jag skall icke göra mig skyldig till den ogramlagenheten att i detalj sammanställa de stora löften, som der återfinnas, med deras sedermera under årens lopp inträffade uppfyllelse, hvarom en utredning i tabellrisk form är fogad vid utskottets betänkande.

Hvad t. ex. beträffar trävarorna, så synes af utredningen, att vår utförsel af bjelkar, sparrar och timmer icke tilltagit, utan ganska betydligt nedgått. Af plankor, battens och bräder, som 1883 utfördes till en qvantitet af 37,725 standards har utförseln under året efter traktatens antagande nedgått till 25,402 stds. för att sedan 1885 höja sig till 29,213 stds., och först 1886 höjde den sig till 38,323 stds., då den således utgjorde knappt 3,000 stds mer än 1883, ehuru det året prisen voro så tryckta på världsmarknaden, att, såsom trävaruexport-föreningens styrelse i afgifven berättelse för 1886 säger, detta år varit det för trävaruhandteringen i ekonomiskt hänseende ogynsammaste sedan 1879.

Af samma föreningens berättelse finna vi vidare, att utförseln af plankor och bräder till Holland 1883 var 15,876 stds., men att denna utförsel utan tillhjälp af någon traktat sedan dess stigit

samt 1886 utgjorde 37,363 stds. Detta förhållande lär väl i någon mån kunna bevisa, att det är icke traktater i och för sig, utan konjunkturerna på världsmarknaden, som bestämma öfver vår export af denna artikel.

Lika litet kan man säga, att vår utförsel af jern i nämnvärd mån tilltagit. Af smältstycken har ett enda år en utförsel egt rum till värde af 29,863 kr.; af platt- och bandjern äfvensom plåt har utförseln varit mycket obetydlig. Endast för tackjern har visat sig någon större benägenhet.

De felaktigheter, som i reservationen vid beräkningen af denna artikel förekomma, är jag villig erkänna, och de hafva sin grund dels i en något förvillande uppställning af tabellerna och dels i den skyndsamhet, med hvilken reservationen måst afgifvas. Det står dock emellertid fast, att vår afsättning af jern till Spanien är en obetydlighet i förhållande till vår produktion och vår utförsel till andra länder.

Nästän bedröfligast ställer sig, vid jmförelse med de ståtliga löftena, vår utförsel af maskinerier och redskap, hvilken uppgick till ett värde af 10,305 kronor år 1883, då Sveriges kommissarie vid utställningen i Madrid naturligtvis gjorde sitt bästa att afsätta de der utställda föremålen, på samma gång hans löftesrika profetior här i kammaren citerades. Men man ser, att de följande åren denna utförsel successivt går ned, ända tills den slutligen 1886 stannar vid den ringa siffran — 470 kronor.

Den direkta sjötrafiken på Spanien, hvilken utlofvades skola etableras af ett stort känt ångbåtsbolag i Göteborg och hvilken skulle uppehållas med minst en tur i månaden, blef icke förverkligad förr än in på tredje året efter traktatens antagande.

Det ser således icke ut, som om det varit mycket att tacka för, de der löftena, men om icke största delen af de utlofvade fördelarne, hvilka man med så stora förhoppningar motsåg, blifvit realiserad, så har i stället under årens lopp en annan exportaffär kunnat uppstå, hvilken drifves i kolossalt omfång och för hvars ostörda fortgång man nu från vissa håll tyckes vilja påkalla ett skydd genom denna traktats förlängning. Det är visserligen sant, att man icke kan om en sådan affär alldeles säkert döma, när man icke är inne i densamma, men man måste i alla fall afpruta ganska betydligt på de uppgifter om dess värde, som äro lemnade och genom hvilka, vid första påseendet, en häpnadsväckande ökning i värdet af den från Sverige till Spanien utgående exporten åstadkommits. Detta oakadt vill jag dock gifva mitt erkännande åt den djerfva beslutsamhet och den utomordentliga affärsskicklighet, som förstått att begagna sig erbjudande gynnsamma omständigheter till att realisera sådana djerfva spekulationer. Den ryska spriten åtnjuter icke, såsom den svenska tullnedsättning i Spanien, från 20 pesetas till 17: 35, men den kan dock, sedan den här undergått en s. k. förädlings-

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

process, söka sig in på den spanska marknaden såsom en svensk produkt. Hittills har icke, så vidt känt är, från spansk sida i frågasatts att förvägra sådan sprit den traktatsenliga tullnedsättningen, ehuru traktatens fjerde artikel icke tillerkänner sådan tullnedsättning åt andra varor än dem, som äro »i Sverige och Norge producerade eller tillverkade», för hvilka alla Spanien således *kan* fordra produktionsbevis, utom för den uti artikelns mom. 2 undantagna klippfischen, då den direkt införes från norsk hamn. Tyskland åtnjuter samma tullnedsättning som vi, men är pliktigt att genom s. k. drawbacksbevis styrka, att den exporterade spriten är förädlad af i Tyskland tillverkad råbrännvin. Således kan man icke anse att för denna uppblomstrande spritexports fortsättande traktaten i sin nuvarande lydelse lemnar någon *säker* garanti, och dermed bortfaller enligt mitt förmenande det viktigaste skäl, hvarför mängden måhända kunde ha önskat kunna ge sin röst för traktatens förlängning

Då i reservationen de svårigheter och de förluster för oss, hvilka tala mot traktaten, äro temligen fullständigt angifna, så skall jag icke vara mångordig i frågans belysning från *den* sidan. Nekas kan ju icke, att en direkt förlust för statsverket åstadkommes genom traktatsenliga tullnedsättningar, och äfven om man vill vara så medgörlig, att man låter denna förlust beräknas till det minsta af de belopp, som ur olika synpunkter framstått såsom beräkningarnes resultat, så kan dock knappt den behållna vinst, som möjligen enskilde affärsmän haft genom någon ökad export, ställas i jembredd med den för statsverket uppkomna förlusten.

Det är äfven åtskilliga andra olägenheter med denna traktat, och jag anser icke förlusten i penningar vara den mest väsentliga. Jag upprepar nu hvad jag 1883 anförde såsom hufvudsakligt argument mot denna traktat, nemligen, att den medför ett bestämdt frångående från den grundsats, som dock i tullpolitiken af så väl frihandlare som protektionister erkänts såsom riktig, nemligen att lyxartiklar och öfverflödsvaror gerna böra träffas af en högre tullbeskattning. Denna ur både statsekonomisk och statsfinansiell synpunkt lofvärda grundsats vinner ännu mera i betydelse, då dessa öfverflödsvaror utgöras af viner, allrahelst så alkoholstarka, att genom underlättad införsel af sådana icke allenast billighet och rättvisa i beskattningsväsendet åsidosättes, utan jemväl nödigt samband mellan skattelagstiftningens särskilda delar fullkomligt tillintetgöres. I reservationen påvisas det betänkliga missförhållande, som redan med den nu gällande brännvinsskatten eger rum mellan den skatt, som till staten utgöres af den inhemska spritproducenten och den skatt, som i form af tull uttages af den med åtskilliga viner importerade utländska alkoholen. Detta missförhållande ökas ännu mera, i fall vi antingen af rent finansiella skäl eller endast i nykterhetens intresse skulle finna nödvändigt att ytterligare höja brännvinsskatten. Jag vill påstå, att detta blir

för oss alldeles omöjligt, om traktaten förlänges med sin nuvarande lydelse. Detta skulle blifva ett af de svåraste band, som skulle oss genom traktatens förlängande påläggas. Gerna erkänner jag, att icke några industriella intressen af betydighet kunna sägas genom denna traktat hafva rönt synnerlig olägenhet. Deremot finnes för framtiden att befara en våda, för hvilken jag anser att man icke får blunda. Härmed syftar jag på den artikel i traktaten, som i nästan orakelmässig korthet och med deremot svarande otydlighet stadgar, att oarbetade metaller skola vara tullfria. Detta uttryck är otydligt, emedan man icke kan afgöra, hur gränsen bör uppdragas mellan arbetade och oarbetade metaller. Jag ber kammarens ledamöter att därför särskildt egna uppmärksamhet åt hvad i reservationen är i det hänseendet anfördt. Vore frågan blott om hvad Spanien kan tillföra oss, så borde icke finnas skäl till oro, men när så många andra jernproducerande länder, såsom »de mest gynnade», åtnjuta samma förmåner som Spanien, så får denna vid första påseendet ganska ofarliga bestämmelse en rätt stor betydelse för en af vårt lands hufvudnäringar. Hvad framtiden kan bära i sitt sköte, vet ingen af oss, men illa vore det i sanning bestäldt, om vi genom bestämmelser i en tarifftraktat, som bereder oss så obetydliga fördelar, skulle utestängas från hvarje möjlighet att genom tullpolitiska åtgärder från undergång skydda en handtering, som dock måste erkännas vara en af hufvudkällorna för hela vårt ekonomiska bestånd.

Med hänvisning i öfrigt till hvad i reservationen anförts mot ett förlängande af traktaten, kan jag nu, då jag anser mig representera hela landets intressen i denna fråga, icke annat än vördsamt anhålla, att kammaren ville neka sitt godkännande af denna traktats förlängning, och jag får därför, herr grefve och talman, yrka afslag å utskottets hemställan.

Friherre Barnekow: Den nu föreliggande frågan har mycket behandlats så väl inom pressen som af enskilde. Man har uppställt en mängd olika kalkyler och beräkningar, och hvar och en har tagit den, som för honom passar bäst. Utskottet har därför sökt att i denna fråga lemna en så opartisk och fullständig redogörelse som varit möjligt. Då inom utskottet var fråga om, hvilka statistiska uppgifter som skulle läggas till grund för dessa beräkningar, så beslöt utskottet att låta verkställa en utredning för åren 1880—1886. Då denna tabell blef tillgänglig inom utskottet, fann utskottet att man icke kunde lägga beräkningen för 1882 till grund, af den anledning att det året höjdes tullen på vissa artiklar, hvilket gjorde att importen af dessa varor det året blef mycket stor, emedan man ville importera varorna, innan den högre tullen blef åsatt. Beräkningarna för 1883 kunde icke heller användas, emedan det var samma år, som traktaten blef antagen; 1886 kunde icke tagas i betraktande, därför att uppgifterna för detta år icke voro fullständiga. Då

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

beslöt utskottet att å ena sidan taga åren 1880 och 1881 och jemföra dem med åren 1884 och 1885 å andra sidan, såsom varande det mest opartiska sättet att gå till väga.

Hvad nu importen beträffar, så visar sig af tabellerna, att den ökat sig för vissa artiklar såsom oljor och vin, men deremot minskats på en del artiklar såsom citroner, fikon, russin m. m. Hvad exporten beträffar, så visar det sig, att äfven denna för vissa artiklar har ökats, nemligen för stångjern, platt- och bandjern, samt stål med 139,176 kronor, bjelkar och sparrar med 64,452 kronor samt bräder och plankor 828,892 kronor. Vidare hafva tillkommit åtskilliga artiklar, som icke förut varit föremål för export, nemligen maskinerier, papper och tjära. Jag vill i sammanhang härmed göra kammaren uppmärksam derpå, att utskottet med afsigt undantagit artikeln bränvin, men om jag tager hela beloppet af den öfriga exporten, så visar sig, att totalimporten ökats med 153,000 kronor, hvaremot exporten ökats med 1,139,000 kronor, allt i rundt tal.

Ett annat förhållande är, att då denna traktat 1883 framlades, hade af regeringen uppgjorts en kalkyl öfver huru mycket som genom densamma skulle förloras i statsinkomster och denna kalkyl slutade på en siffra af 320,000 kronor. Utskottet har nu gjort en utredning med de nämnda åren till utgångspunkt för jemförelsen, och har det då visat sig, att denna förlust i st. f. 320,000 kronor endast har uppgått till omkring 90,000 kr. Det är visserligen sant, att reservanterna hafva gjort en annan uträkning, slutande på 413,000 kronor, men jag vill göra kammaren uppmärksam derpå, att reservanterna till grund för sin beräkning lagt förhållandena under år 1882, hvilka enligt mitt förmenande icke kunna användas vid denna jemförelse, just derföre att då importerades så mycket, emedan man fruktade en höjning af tullen.

Om jag ser på, huru saken gestaltat sig för Spanien, så har enligt utskottets utredning Spanien år 1885 endast på importen af jern förlorat 61,000 pesetas och på trätullen 113,000 pesetas eller tillsammans 174,000 pesetas. Men då Spanien förlorat denna summa, så torde kanske det land, med hvilket denna handel skett, gjort motsvarande vinst.

Slutligen ber jag att få nämna några ord om vår sjöfart på Spanien. Hvad denna beträffar, så visar det sig af den föreliggande utredningen, att fartygens antal har ökat sig med 3 för hvarje år och tontalet med 29,000 tons samt att bruttofrakten ökats med 86,000 kronor, oaktadt frakterna blifvit betydligt nedsatta. Ja, säger man, men detta är så ofantligt små summor, att det icke lönar sig att tala om dem. Jag erkänner att de icke är stora, men jag har framhållit dem för att visa, att Sverige icke gjort någon förlust på denna traktat. Men, säger man vidare, det hade varit precis lika bra, om vi icke hade haft någon traktat, ty det är icke traktaten, som inverkat på dessa förhållanden,

utan det är konjunkturerna. Ja, det kan man visserligen säga, men man kan icke bevisa det, och det strider för öfrigt mot logiken, ty om jag gör en uppoffring, gör en nedsättning i tullarne och derigenom vinner ett ökad t varuutbyte, så är det väl orimligt att säga, att detta inträffat blott till följd af konjunkturerna, oberoende af de uppoffringar jag gjort.

Vidare är ett annat förhållande att beakta. Om vi icke antaga denna traktat, så kommer Sverge att för de varor, det skickar till Spanien få betala efter Spaniens högre tariff, ty det är med Spanien liksom med Frankrike, att de hafva två olika tullsatser, den ena för länder, med hvilka Spanien har traktater, och den andra för öfriga länder. Om vi nu icke förnya traktaten, komma våra varor att falla under den högre tulltaxan. Jag vill härå anföra endast ett exempel, nemligen artikeln smältstycken. För denna artikel stadgar den ena taxan en tull af 13 pesetas och den andra 8. Der ser man, hvad skillnad det är på de båda tarifferna.

Jag har sökt att visa, och det ber jag att kammaren ville fasthålla, att utskottets opartiska utredning har ådagalagt, att traktaten varit till gagn för Sverge. Jag fäster mig icke vid, huru stort detta gagn varit, men jag ber ännu en gång kammaren fasthålla, att den varit till gagn för oss, ty till detta vill jag sedermera återkomma.

Man har vidare sagt, att denna traktat hittills icke skadat oss, men den kommer att framdeles åstadkomma mycken skada. Låt oss då tillse, hvaruti denna skada skulle bestå. Man förmenar, att traktaten binder våra händer och vi hafva icke fri- och rättighet att behandla vår tulltaxa som vi vilja. Ja, låt oss då se till, i hvilka afseenden detta kan vara förhållandet. Den första frågan, hvilken äfven den föregående talaren berörde, blifver då angående oarbetade metaller, på hvilka, om spanska handelstraktaten antages, vi icke skulle kunna lägga någon tull. Man har mycket klandrat, att det icke blifvit angifvet hvad som menas med oarbetade metaller. Men jag antager att dermed menas sådana metaller, som undergått endast den första behandlingen. Det är då på dylika metaller vi icke skulle kunna lägga någon tull. Men, mine herrar, kunna vi, efter hvad som i denna sak i år passerat, fortfarande vara af den mening, att vi skulle kunna belägga oarbetade metaller med tull, så länge traktaten med Frankrike fortfar, ty hvad hände förra riksdagen, då ett sådant försök gjordes? Jo, alla mekaniska verkstäder och gjuterier beklagade mycket, att en sådan vara skulle draga tull, då icke, till följd af en punkt i franska handelstraktaten, maskiner och redskap kunde beläggas med tull. Riksdagen hade begärt i en skrifvelse till Kongl. Maj:t, att från franska regeringen skulle utverkas medgifvande att ur franska traktaten borttaga denna punkt. Ett sådant medgifvande har *icke* erhållits. Att då be-

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

lägga sådana varor med tull skulle vara att i vår tulltaxa ytterligare införa en oegentlighet, till de många, som redan der förefinnas. För öfrigt vill jag göra kammaren uppmärksam på, att hvad denna artikel beträffar, så har från Spanien till oss icke alls några sådana varor importerats.

Man säger vidare, att vi, genom denna traktats antagande, skulle binda våra händer i afseende på vår bränvinslagstiftning, så att vi icke kunna höja vår bränvinsskatt. Jo, vi kunna göra det om vi vilja, utan något hinder af den spanska traktaten, men redan i närvarande stund är bränvinet, innan det kommer i marknaden, belagdt med en skatt till stat och kommun af 500 %. Det kan vara fråga om, huru vida man, ur statsfinanciell synpunkt, kan höja skatten på denna artikel mycket mera. Ett hinder för höjandet af tillverkningsskatten finnes dock, och det är, om man från Spanien eller utlandet inför bränvin i form af vin och sedan destillerar ut spriten, på hvilken ju skatten är ganska hög, men detta skulle dock medföra dels för mycket besvär och dels undrar jag, om icke ett sådant förfarande skulle på laglig väg kunna förekommas. Genom att höja skatten på bränvin skada vi deremot våra inhemska vinproducenter, ty de få icke så lätt att röra tillsammans t. ex. ett sådant vin, som i reservationen omtalas under benämningen Liberté och den förlusten blir ej stor. Dylika viner finnas många, men att de äro importerade från Spanien, det är icke bevisadt. Nog är det väl mera sannolikt, att jag skall få äkta viner, om jag ingår traktat med ett vinproducerande land, såsom Spanien, än om jag skyddar vinfabrikerna i ett land, der icke något vin, icke ens mot betalning, kan tillverkas.

En annan fråga, som af regeringen blifvit framhållen, är angående Norge. Regeringen har sagt, att Norge icke skulle vara synnerligen angeläget om denna traktat, utan att det skulle vara mera i Sveriges intresse att få traktaten till stånd. Jag vill, för min del, icke så mycket sysselsätta mig med Norge, ty jag har hela tiden betraktat denna sak endast ur svensk synpunkt, men om Norge antagit den spanska traktaten, har den väl funnit någon fördel deruti, och då hemställer jag till kammaren, huruvida, under sådana förhållanden, icke äfven Sverige bör antaga densamma. Man kan väl här tillämpa satsen: »hvad I viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem». Om jag har fördel af en sak, så skall jag väl icke neka någon annan samma fördel, äfven om den för honom blefve större.

En annan omständighet ber jag att äfven få påpeka. Det är kammaren nogsammt bekant, att en politisk församling icke kan existera utan partier. Partier måste finnas och komma att finnas i alla tider. Men när partierna stå emot hvarandra så som i närvarande stund i denna fråga, så att Riksdagen å ena sidan genom en gemensam votering kan förhindra en tulls åsättande

och derigenom ytterligare befordra importen, och den ena kam-maren å andra sidan kan hafva i sin magt, genom att förhindra traktatens antagande, äfven förhindra vår export, så kommer, till följd af partistriderna, landet i en svår mellanhand, ty vi befordra importen utan att befordra exporten. Detta är ett utaf skälen, hvarför jag ansett mig böra förena mig med dem, som yrka bifall till spanska traktatens antagande.

Jag sade i början af mitt anförande, att jag till längre fram ville uppskjuta behandlingen af frågan om bränvinet. Jag skall nu be att derom få nämna några ord. Äfven rörande artikeln bränvin har regeringen framhållit att vi förra året haft en export till ett värde af 23 millioner kronor. Jag yrkade redan i utskottet från första stund, att bränvinsfrågan skulle i vår beräkning skiljas från traktaten, och jag gjorde det af den anledning, att Sverige af denna rörelse hittills icke haft det ringaste gagn i annan måtto, än att det inrättats en mycket stor fabrik i Karls-hamn, för hvilken fabrik bevilning betalas, äfvensom att förbin-delsen med Spanien betydligt underlättats. Bränvinet är taget från Ryssland, så att om någon export af svenskt bränvin kan här icke blifva fråga. Nu är det märkliga förhållandet, att samma traktat är antagen af Tyskland. Der hafva dock brän-vinsproducenterna begärt, att en bestämmelse skulle tilläggas traktaten, hvilken skulle innehålla, att ryskt bränvin icke skulle få gå till Spanien endast derföre att det vore förädladt i Tysk-land, utan det skulle vara fullkomligt tysk vara. Våra bränvins-producenter ropa högt på denna traktats antagande, just derföre att de då skulle kunna skicka ut sitt bränvin, som nu, i stora förlag, ligger och trycker ned prisen. Orsaken till dessa uppfatt-ningar inom båda länderna är väl att svenska producenterna tro, att de genom bildande af den stora bränvinsringen här i landet derigenom skola kunna exportera svenskt bränvin, och vill jag hoppas deras förhoppningar ej blifva svikna, ty då återstår kan-ske för dem, så vida någon export skall blifva möjlig, endast den utvägen att de i likhet med tyska producenterna anhålla, att en-dast svenskt och ej äfven ryskt bränvin skall betraktas som svensk tillverkning. För närvarande vill jag böja mig för dessa producen-terns större sakkännedom i denna fråga och yrkar derföre bi-fall till traktatens antagande.

Då jag nu sökt visa, att traktaten, enligt utskottets uppfatt-ning, hittills varit fördelaktig för Sverige, och då de faror, som reservanterna påpekat, enligt min tanke, icke äro af den svåra art, som man velat framhålla, och Sverige dessutom redan i flera delar är bundet af den franska traktaten, så kan jag, för min del, icke annat än biträda utskottets förslag. Jag är icke någon profet och hör icke till dem, som göra blomstermålningar öfver de stora fördelar, som denna traktat skulle medföra, lika litet som jag vill göra någon målning öfver dess olägenheter, men om jag

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.*
(Fort.)

ser saken från en fullt opartisk synpunkt, kan jag icke komma till annat resultat, än att jag tror, att man bör bifalla densamma. Att fela är menligt, men min innerliga öfvertygelse är den, att, sådan ställningen i närvarande stund är inom landet, det torde vara klokast och nyttigast att antaga den spanska handelstraktaten. Jag anhåller derföre om bifall till utskottets förslag.

Herr Forssman: Som jag i uppfattningen af denna fråga, inom bevillningsutskottet skilde mig från flertalet af ledamöter från denna kammare, skall jag be att något närmare få angifva min ståndpunkt i frågan och skälen derför.

Jag har icke kunnat dela reservanternas åsikter om alla de olägenheter, som de förmena skulle härflyta af den spanska traktaten likasom jag icke heller, i samma mån som de, kunnat underkänna fördelarne af densamma. I spetsen för dessa olägenheter talas först om förlusterna uti statens inkomster. Ja, det beror nu på, huru vida man kan betrakta en skattelindring, eller en minskning uti statsinkomsterna till följd af en skattelindring, såsom förlust. Här vid lag skulle förlusten uteslutande uppkomma genom en nedsättning uti tullen. Det är inga svenska näringar, som kunna taga skada deraf, att tullen nedsättes, och hvarje öre, som statsverket mister, kommer konsumenterna till godo. Jag vill erinra reservanterna derom, att de sjelfva varit med om att föreslå sådana förluster, då man nemligen nyligen föreslog en nedsättning i tullen på vissa kassaartiklar. Beloppet af denna förlust är dessutom mycket omtvistadt. Från att af reservanterna hafva beräknats till 413,000 kronor årligen, ett belopp hvars origtighet utskottets ordförande redan påpekat, har utskottet nedsatt det till 95,000 kronor. Jag såg i dag uti en morgontidning en uppgift från kompetent håll, enligt hvilken denna förlust skulle blifva ännu mycket mindre om ens någon. Men icke nog med detta. Reservanterna yttra bland annat: just den omständigheten måste verka mest nedslående på hvarje statsekonom med fosterländskt sinnelag, att det är uteslutande *öfverflödsvaror*, som på dylikt sätt i ständigt växande myckenhet oss tillföras, och det må väl kunna ur synpunkten af en klok och för vårt folks sedliga intressen nitälskande statshushållning sättas i fråga, huru vida det ej till och med vore bättre att göra en större direkt årlig förlust i penningar, än att se *denna* påföljd af tullnedsättningarne utjemnad genom en hos nationen stegrad benägenhet för »konsumtion» af varuartiklar, bland hvilka åtminstone några till följd af sin beskaffenhet betraktas lika menliga för helsen som för ekonomen.

Jag förstår icke, huru ett sådant uttryck som »uteslutande *öfverflödsvaror*» kunnat inflyta. Om man ser på en af dessa betänkan det vidfogade tabeller och väljer t. ex. året 1884, så framgår deraf, att värdet af de varor, som under detta år importerats

från Spanien till Sverige, uppgår till omkr. 1,800,000 kronor. Ser man sedan på de tabeller, som redogöra för de särskilda varuslagen, så finner man, enl. tab. I, att i detta belopp ingår artikeln salt, kok- och bergsalt, till ett värde af 322,000 kronor; feta oljor till värde af 432,000 kronor; korkbark till ett värde af 55,000 kronor. Detta gör tillsammans omkring 800,000 kronor eller mer än 40 procent af hela importen. Huru kan man då säga, att det är uteslutande öfverflödsvaror, som importerats? Ser man på öfriga artiklar, såsom t. ex. sydfruktar, apelsiner och russin m. m. så kan det ju vara en smaksak, huru vida de äro att hänföra till öfverflödsvaror, men säkert är emellertid, att dessa varor begagnats långt före den spanska traktaten kom till stånd, och jag förmodar, att ingen vill påstå, att de äro skadliga för helsen. Hvad som då, i första rummet, skulle utgöra en öfverflödsvara, är naturligtvis vinet. Må man då se till, huruvida särskildt den spanska handelstraktaten bidragit att öka importen af vin. Handelsberättelserna uppgifva i det fallet, att totalimporten af vin på fat utgjorde före spanska traktaten:

år 1881	2,440,000 liter.
» 1882	3,693,000 »
» 1883	1,807,000 »
» 1884	2,310,000 »
» 1885	2,272,000 »

Således för åren 1881—82 6,133,000 liter och 1884—85 4,582,000 liter. Vi se således att importen af vin på fat snarare minskats än ökats under de senare åren. Vinimporten på buteljer är ganska obetydlig, den stiger endast till omkr. 5 à 6 hundratusen liter.

Hvad som af reservanterna, och detta med mycken styrka, framhållits är, att de för viner stadgade tullsatser skulle innebära ett hinder för svenska Riksdagen att fritt förfoga öfver tullagstiftningen. Man säger nemligen, då tullen på sprit är satt så lågt som till 15 öre per liter vin om 20 % alkohol — och detta motsvarar 37½ öre för liter 50 % — och då tillverkningsafgiften är 40 öre pr liter, så är den alkohol, som införes i form af vin, lägre beskattad än den, som inom landet tillverkas i form af bränvin. Såsom bevis åberopas, att det i handeln förekommer en ofantlig mängd billiga viner, men räknar man efter, huru en bränvinsimport, grundad på spekulationen att draga fördel af den låga vintullen, skulle ställa sig, så finner man, att den skulle blifva ruinerande för importörerna. Ty skillnaden i beskattningen på en liter är så obetydlig som 2½ öre, och för denna skillnad kan det icke löna sig att fabricera artificiella viner. Huru ställer sig nemligen detta billiga vin, som kostar, enligt uppgift, 50 öre för helbutelj, i afseende på alkoholpriset, till det svenska bränvinet? Hvad kostar en liter svenskt bränvin om 20 procent, d. v. s. en butelj svenskt bränvin, som innehåller lika stor alkohol-

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

mängd som en liter vin? Jo, på Stockholms utskänkningsställen kostar en liter brännvin om 46 % 92 öre. Beräknar man deraf, hvad den alkoholquantitet kostar, som innehålles i en liter vin om 20 %, så är detta 40 öre. En liter svenskt brännvin om 20 % innehåller lika mycket berusningsmedel som en literbutelj sådant vin, hvilken kostar här i minut 50 öre, och menas i reservationen en vanlig butelj, så kostar en liter vin nära dubbelt så mycket som en liter brännvin med samma alkoholemängd. Man kan således finna, att såsom berusningsmedel blifva både »Cascarinette» och »Liberté» dyrare än brännvin. Reservanterna hafva för öfrigt icke sagt, att dessa viner »Liberté» och »Cascarinette» äro importerade. De äro dock tydligen undersökta, hvilket framgår af de exakta uppgifter, som äro lemnade. Jag tror icke heller, att de äro importerade, ty dessa namn förekomma icke i den utländska vinhandeln, utan användas för varor, som äro tillblandade af våra vinhandlare. För öfrigt kunde man mycket väl, i fall det funnes någon grundad anledning att befara en förstucken brännvinsimport, i brännvinlagen söka lägga hinder därför. Jag tror att man, enligt nu gällande tillverkningslag, skulle kunna anse det som ett slag af lönbrämning att ur viner draga ut alkoholen.

För att nu kunna bedöma, i hvilken mån det är nödvändigt att beskatta alkoholen i svagare drycker lika högt som i de mera starka, skall jag be att få anföra från andra länder, huru der är ställt i detta afseende.

I England, der alkoholbeskattningen är synnerligen hög och utöfvad under en mycket sträng kontroll, är brännvinstullen per gallon proof spirit à 57, 5 % 10 sh. 6 penc = 1 kr. 81 per liter brännvin om 50 %, men för svagare viner, under 15 %, är tullen 1 sh. per gallon d. v. s. i svenskt mynt 70 öre per liter alkohol och för de starkare 1 kr. 40 öre. Man har der en tull af 1 kr. 81 för brännvin och sprit, men för viner af samma alkoholemängd har man så låga satser som 70 öre och 1 kr. 4 öre. När detta går för sig i England, så vet jag icke, hvarför faran hos oss skulle vara så stor, i synnerhet som uti England frestelsen att taga ut alkoholen bör vara mycket större, eftersom differenserna mellan tull och tillverkningskatt äro större än här. Äfven i andra länder eger ett liknande förhållande rum. Jag sluter häraf, att, ur synpunkten af dessa tullsatser, det icke torde finnas något hinder för oss att högre beskatta den inhemska alkoholen. Ett ytterligare skäl skulle kunna anföras, nemligen att det icke är nog med att *angifva* en vara såsom vin, den måste också vara det. Det är utan tvifvel tullmyndigheternas både rättighet och skyldighet att se till, att en oriktig benämning icke användes vid införseln. Ehuru det mången gång kan vara ganska svårt att skilja emellan naturliga och konstgjorda viner, har man dock kommit ganska långt i denna konst. Långt större hinder för brännvinstillverkningskattens höjande finner jag, för min del, ligga i kon-

jakstullen, hvilket dock reservanterna icke omtalat, och det hör icke heller till frågan om spanska handelstraktaten. Tullen på importerad konjak är 45 öre per liter, men som bekant möter det icke något hinder att få produktionsbevis från snart sagdt hvilka kvantiteter som helst, hvilket är beroende på de mindre betryggande bestämmelserna i franska traktaten.

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

Jag finner verkligen, med anledning af hvad jag i denna sak yttrat, att reservanterna gjort sig skyldiga till en betänklig öfverdrift, då de på sid. 19 säga: »Det mål, som vår svenska bränvinslagstiftning för sig uppställt att genom sprithaltiga dryckers fördyrande verka i sedligt intresse, varder på den traktatsenliga vägen — ehuru visserligen en föga bemärkt omväg — helt och hållet förfeladt». Detta förefaller mig såsom ett »argumentum ad ignorantiam».

Reservanterna hafva äfven uppehållit sig vid den utländska bränvinsaffär, som sedan någon tid här i landet bedrifvits, och förmenat, att vid densamma icke bör fästas något afseende, ty det är endast en konjunktur-affär. De sätta äfven i fråga, huru vida icke denna affär när som helst skulle kunna stoppas till följd af hinder från spanska myndigheternas sida. Derför anföres såsom ett bevis förhållandet med det tyska bränvin, som föres till Spanien. I den spansk-tyska traktat, som år 1883 i juli afslöts, finnes ingenting stadgadt angående sättet att bestämma bränvinets ursprung, men vid denna traktat är fogadt ett slutprotokoll, enligt hvilket den tyska fullmäktigen på framställning af Spaniens fullmäktig medgifver, att endast det bränvin, som är tillverkad af tysk råvara, skall vid införsel i Spanien njuta förmånen af den lägre tullsatsen. Det är mycket möjligt, att ett sådant tillägg blifvit gjordt, icke blott med tyskarnes goda minne, utan rent af på föranledning af tyskarne sjelfva, ty de tyska bränvinsbrännarna hafva stort intresse af att icke rysk råvara måtte komma att i Tyskland användas för export till Spanien, hvaregenom skulle skapas en konkurrent, som blefve mycket farlig. Genom tillägg af en sådan bestämmelse har Tyskland utestängt möjligheten att på tyskt område förädla rysk vara, hvilken sedan kunde konkurrera med den tyska. Det låg således i de tyska bränvinsbrännarnas intresse att få till stånd en sådan klausul.

Det uppgafs af den förste ärade talaren, att det är osäkert huru vida det ryska bränvin, som går förädladt från Sverige, fortfarande kommer in i Spanien emot lägre tull. Hittills har detta icke vägrats, men vid början af denna export ifrågasattes verkligen, huru vida man icke skulle vägra det ryska bränvinet inträde emot traktatstull, men spanska regeringen fann skäl anbefalla sina tullmyndigheter att taga emot detta bränvin mot lägre tull.

Det vore äfven från spanska sidan oklokt att förfara på annat sätt; ty hvad blefve följden? Jo, att Spanien uteslutande blefve beroende af tyskt bränvin, men en klok köpare ser garna

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

till, att alla de, af hvilka han köper, hållas vid lif, så att de kunna konkurrera med hvarandra. I Spaniens intresse ligger därför, att det närvarande tillståndet fortfar, så att detta land icke helt och hållet måste ligga i händerna på de tyska säljarne. Tyskland har hittills varit den förnämste säljaren på den spanska bränvinsmarknaden; den tyska exporten har på senare tider uppgått till 150 à 200 millioner liter bränvin af 50 %, o. s. v, 4 à 5 gånger så mycket som den svenska tillverkningen, och en stor del af denna export har gått till Spanien. På senare tider har Ryssland blifvit en farlig konkurrent derigenom att fabrikerne i Hamburg och fabriken i Karlshamn kunnat begagna sig af rysk råvara, detta till följd af den stora exportpremie, som Ryssland beviljar, och hvilken gör att rysk råvara kan köpas betydligt billigare än tysk. Detta har som sagdt i betydlig mån minskat trafiken på Spanien från Tyskland.

Jag vill icke inlåta mig på att förutsäga något angående spritaffärernas framtid; men det synes mig angeläget, att kammarens ledamöter få en riktig föreställning om, huru tillståndet för närvarande är och huru det under den gångna tiden utvecklat sig. Jag skall då bedja att få meddela, att från slutet af maj 1886 till slutet af april 1887, under elfva månader, passerade genom Karlshamns fabrik en kvantitet af 42 millioner liter bränvin af 50 %; det är mer än som tillverkas på ett helt år i hela Sverige. Men det är rysk råvara, säger man; det hafva vi icke nytta af. Men den vara som exporteras har ett helt annat värde än råvaran. Det ryska bränvinet har på sista tiden kostat 7 à 8 öre per liter, men värdet af hvad som exporteras till Spanien är ungefär det dubbla, eller 15 öre. Således återstår, om derifrån drages råvarans värde, dock 7 à 8 öre på hvarje liter, som representerar värdet af det arbete, som nedlagts på varans förädling, på tillverkning af fat samt på transport och frakt o. s. v. Efter afdrag af råvaruvärde återstår dock ett belopp, som representerar svenskt arbete och kommer den ort till godo, der detta arbete utföres, och denna ort är dock en del af Sverige. Dessutom erinras om fördelen för åtskilliga rederier, som göra fraktfart från Karlshamn till Spanien. Dessa faktiska upplysningar kunna vara af någon betydighet för dem, som möjligen icke känt till omfattningen af den nu nämnda exportaffären. Jag får medgifva, att bland de uppgifter, som lemnats jemte den kongl. propositionen, förekomma några värdebestämmelser, som uppenbarligen äro för högt tilltagna; enligt kommerskollegii uppgifter skulle nemligen det exporterade bränvinets värde uppgå till 50 öre per liter, då det vid försäljning till Spanien ej betingar mer än 14, 16 öre. Men äfven med beräkning af detta värde representeras omsättningen af högst ansenliga belopp, och hela detta belopp är icke transiterande; deruti ingår, såsom nämnt är, äfven till stor del den arbetsvinst, som uppkommer genom förädlingen.

För öfrigt får icke alldeles lemnas ur räkningen, att detta etablissement kan blifva af betydelse äfven för Sveriges egen spritproduktion. Under de senare åren har bränvin icke kunnat exporteras, och detta helt naturligt till följd af de på världsmarknaden rådande ovanligt låga prisen. Så låga som under sista året hafva prisen ej stält sig under 25 år. En öfersigt af den tyska marknaden under denna period visar ett medelpris af 54 mark per hektoliter sprit; det högsta priset var 1872, men 1885 var priset 37 mark för den nämnda kvantiteten. Men, säger man, dessa låga prisförhållanden komma troligen att fortfara; det är emellertid mycket ovisst, ty för närvarande pågår i Tyskland, såsom herrarne torde veta, en fullständig omhvälfning med afseende på bränvinsbeskattningen, och det saknas icke anledning till den förmodan, att till följd af denna stora, genomgripande förändring Tysklands export åtminstone för någon tid kan blifva hämmad. Jag kan icke inlåta mig på en framställning af det tyska skatteförslaget i detalj, men jag tillåter mig nämna, att den tyska spritproduktionen hittills varit mycket lågt beskattad; man har upptagit en mäskskatt, hvarför man ej kan säga exakt, huru stor skatten varit beräknad på det producerade bränvinet, men man kan efter det belopp, som i restitution beviljas vid utförsel, sluta sig dertill. Restitutionen utgör 7,2 öre för hvarje liter af 50 % alkoholhalt, men då häruti ingår äfven till icke obetydlig del en exportpremie, kunna herrarne, vid en jemförelse med vara egna förhållanden, finna, huru låg produktionskatten är i Tyskland: kanske icke mer än 5 à 6 öre per liter. Nu vore meningen att jemte denna skatt, som fortfarande skulle utgå, införa en Verbrauchssteuer, eller en förbrukningsskatt, hvilken skulle gå till 50 mark per hektoliter, eller mer än tre gånger så mycket som nu utgår i tillverkningskatt, enligt hvad man af restitutionen kan beräkna. Det är tydligt att på samma gång, som skatten införes, kommer allt det bränvin, som till egarnes fria förfogande finnes i handeln, att stiga lika mycket som hela skatten. För att förekomma detta och på det att innehafvarne af bränvin ej måtte tillskyndas allt för stora fördelar, har man för afsigt att belägga dessa förråd med en efterbeskattning. Innehafvare af bränvinsförråd skulle således på samma gång, den nya förbrukningsskatten infördes, blifva efterbeskattade till ett belopp, som vederbörande kommission dock nedsatt till 30 mark per hektoliter. Det är emellertid mycket osäkert, om detta låter sig göra; man har deremot höjt starka protester och sagt, att om äfven en sådan åtgärd vore möjlig att genomföra, vore den dock orättvis, ty den som tillverkat en vara borde behandlas enligt då gällande skatteförhållanden och sedan vara fri från möjligen tillkommande skatter. Ännu är, som sagdt, frågan sväfvande, och man vet icke, huru Riksdagen kommer att besluta; öfverläggningarne pågå i dessa dagar. Dessa utsigter måste emellertid framkalla en forcerad

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts)*

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

verksamhet, och man finner äfven en feberaktig rörelse på Tysklands bränvinsbörser. Prisfluktuationerna äro rent af onaturliga, skulle det tyckas. Jag har från beskickningen i Berlin skaffat mig uppgifter här om, och för hvarje dag från juni månads början ställa sig noteringarne för verkligen gjorda affärer på följande sätt: 43,1, 43,7, 38,6, 48,5, 49,7, 49,2, 52,5, 63 och 61,8 allt per 100 liter 100 %. Detta är således en stegring, som är rent af märkvärdig. Det häntydes på att den dag kanske icke är så långt aflägsen, då det blir någon möjlighet att göra sig af med de stora förråd af obeskattadt bränvin, som nu ligga på nederlag och trycka tillverkningen. I väsentlig mån beror dock detta på den godtgörelse, som under närmaste tiden kommer att gälla för export af tyskt bränvin. Vid den allmänna tillverknings-tidens slut funnos 18 millioner liter på nederlag, d. v. s. 8 à 10 millioner mer än för landets konsumtion behöfves, innan höstbränningen börjas. Det vore en stor fördel, om detta bränvin kunde gå till utlandet, och ännu större fördel vore det, om under en längre eller kortare tid den svenske tillverkaren kunde utan fruktan för öfverproduktion bränna så mycket tillgången på material medgifve. Möjligheten att få till stånd export af svenskt bränvin ligger nu mycket närmare, då i landet finnes ett etablissement med den omfattning och med de förbindelser som det i Karlshamn, och möjligheten är i hög grad beroende af traktatens bestånd. Fördelarne för landtbruket af en sålunda ökad export äro uppenbara, och jag behöfver derom icke erinra; det finnes många trakter i landet, der jordens afkastning företrädesvis lämpar sig till material för bränvinstillverkning, men bränvinstillverkaren är bunden genom den begränsade omsättningen inom landet och han kan icke köpa mer af jordbruket än hvad han tilltror sig kunna i bearbetad form sälja, och derigenom har odlaren i betänklig grad svårighet att vinna afsättning för råvaran. Jag vill med hvad jag yttrat icke anses hafva uttalat någon spådom om att vi få bränvinsexport till stånd, men jag tillåter mig fästa uppmärksamheten på dessa vid nu varande tidpunkt beaktansvärda förhållanden, som icke alldeles böra lemnas ur sigte.

Jag tillåter mig slutligen, mine herrar, att återföra eder till utgångspunkten, från hvilken reservanternas utgått; det heter i reservationen: »Temligen allmänt medgifves numera, äfven af dem, som i öfrigt bekänna sig till doktrinär frihandel, att tarifftraktater medföra, både med hänsyn till upprätthållande af nödigt samband mellan särskilda delar af skattelagstiftningen och ett statsklokt beaktande af näringslivets skiftande förhållanden, mycket betydliga olägenheter af flera slag. I utskottets betänkande återfinnes också ett oförbehållsamt erkännande här af.»

Häraf vill det synes, som om man allmänt vore ense om det förkastliga i tarifftraktater, icke blott bland skyddsvännerna utan äfven bland frihandlarne, men ser man efter, huru denna sak i

verkligheten gestaltar sig, skall man ej finna stöd för ett dylikt påstående. De tarifftraktater, som för närvarande existera, äro till större delen afslutade af protektionistiska länder; Tyskland har efter tullreformen 1879 antingen förnyat eller också ingått nya traktater med icke mindre än fyra särskilda magter, och på samma sätt de öfriga protektionistiska staterna: Frankrike har en mängd tarifftraktater, Österrike likaså. Det är visserligen sant, att dessa länder hafva dubbla taxor, såsom t. ex. Tyskland, men vid granskning af tyska tulltaxan finner man, att de genom traktater bundna artiklarne äro få, och att nedsättningarna komma nästan hela världen till godo genom medgifvanden om behandling såsom mest gynnad. För öfrigt gifves det äfven exempel på länder, som, oakadt de icke hafva dubbel tulltaxa, avsluta tarifftraktater.

För min del kan jag således icke finna, att i regeln länder med protektionistisk lagstiftning slutit sig till den uppfattning, som reservanterna i denna punkt uttalat. Det ligger ju ock i sakens natur, att den, som med större eller mindre tullar söker skydda sin egen marknad, måste, för att skaffa egen industri afsättning i utlandet, göra medgifvanden; de, som inga tullar hafva, hafva ej heller några medgifvanden att göra och kunna således ej med fördel avsluta tarifftraktater, emedan hvarje sådan öfverenskommelse grundas på ömsesidiga medgifvanden.

Jag har således här vid lag icke kunnat förstå tillvägagåendet af den fraktion af Riksdagen, som på sitt program uppstått skydd för det svenska arbetet. Den som inser vigten af att skydda det svenska arbetet, då det gäller den inhemska marknaden, måste ock, då vi sjelfva ej kunna konsumera allt, finna angelägenheten af att bereda tillfälle till export. Protektionismen erkänner ju statens pligt att verka reglerande och skyddande. Men det är ju äfven traktatens ändamål. Skulle vi nu säga, att vi ej vilja veta af någon traktat, tror jag att vi dermed intoge en från synpunkten af skydd för näringarna alldeles falsk ståndpunkt. Jag kan ej tro annat än att ett sådant åskådningssätt, synnerligast nu, vore ganska oklokt, då andra länder, som förut icke hafva haft öfverenskommelser med Spanien, stå i begrepp att avsluta sådana, och dertill länder, som äro våra grannar och konkurrenter. Skulle vi väl då rifva sönder det fördrag, som redan en tid existerat och som gör det möjligt för oss att konkurrera åtminstone under samma villkor som dessa andra? Jag kan således icke förstå meningen, då reservanterna säga: »När nu England för sina träproducerande kolonier, hufvudsakligen Canada, under förra året beredt sig den mest gynnade behandling, och Finland är inbegripet i underhandlingar med samma syftning, så torde de oss *genom traktaten* beredda fördelarne vara nu mindre än någonsin värda att köpas till dyrt pris.»

Man måste, synes mig, se saken snarare på motsatt sätt: om dessa andra nu förskaffa sig fördelar, bör det för oss vara

Föreläsning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

så mycket angelägnare att göra på samma sätt och derigenom söka behålla det insteg vi redan vunnit. För min del kan jag icke finna annat, än att det vore i landets sanna intresse, om Riksdagen lemnade bifall till traktatens förnyande; men jag vill härmed icke hafva sagt, att denna tarifftraktat skall medföra alla utlofvade fördelar, eller att andra traktater, som äro långt viktigare, göra det. När tiden är inne, skall det stå Riksdagen fritt att söka utverka sådana förändringar i traktaterna, som, utan att för mycket binda oss, dock tillförsäkra oss alla de fördelar, som hittills kommit oss till del derigenom.

Herr grefve och talman, jag anhåller att få yrka bifall.

Detta anförande emottogs med bifallsyttringar.

Herr af Burén: Att afsluta en fördelaktig traktat med Spanien skulle icke kunna annat än förordas, om den uteslutande gälde endast oss och ifrågavarande land. Men då denna traktat icke utesluter andra, utan tvärt om gifver alla andra länder samma förmåner, ställer sig saken för mig så, att antingen hafva vi ingen fördel och ingen skada eller också verklig skada af denna traktat. Af noll och intet värde är denna traktat, då handelsförhållandena och prisen i öfrigt äro normala, men till skada, då prisen för våra hufvudartiklar äro ruinerande till följd af utländsk konkurrens och för hvilka traktaten medgifver fri införsel. Då den nu berör en sådan hufvudartikel för oss som jern, och vi derigenom binda oss för en tid af sex år, och jag hör till dem som hoppas och tro att vi, innan den tiden är slut, hafva fått något skydd för det nationella arbetet, måste jag betänka mig mer än en gång, innan jag går in på att afsluta en sådan traktat.

Herr statsrådet och chefen för finansdepartementet har visserligen sagt, att »af de genom den spanska traktaten bundna tullsatserna endast de som anginge artiklarne skuren kork utan beslag, apelsiner, citroner, vindruffvor, russin och vin egde någon vikt, och att en förhöjning af dessa tullsatsers icke torde från *skyddets* synpunkt kunna ifrågasättas ens af dem, som afse att genom tullar i främsta rummet bereda skydd för inhemska näringar».

Men herr finansministern har glömt att nämna hvad traktaten stadgar om oarbetade metaller; om dessa har man visserligen för mig påstått att, hvad jernet angår, deraf endast menas tackjern, men då traktaten tydligen uppgifver bly i tackor och malmer, måste den, då tackjern ej ensamt eller särskildt nämnas, enligt min mening gälla jern och stål i allmänhet. Nu skulle derom icke vara så mycket att säga, om Spanien läte oss dit införa jern och stål fritt, men det tillåter icke traktaten, utan den stadgar för smältstycken en tull till Spanien af 3: 50 och för jern och stål 8: 65 pesetas för 100 kg. Det skulle därför vara märkvärdigt, om vi, för att få införa spanska viner för en tull af 15 öre litern

och åtskilliga andra öfverflödsvaror för godt pris, skulle binda en af våra hufvudnäringar för en tid af sex år. Visserligen äro jordbrukets alster icke bundna af denna traktat, men industrien, och i synnerhet jernindustrien och jordbruket, äro i så innerlig förening med hvarandra, att jag tror det skulle blifva mycket svårt att få skydd för jordbrukets alster, om jernindustrien blefve bunden under dessa sex år. Det är visserligen sant, att åtskilliga hafva nytta af denna traktat, men jag anser att det enskilda intresset här bör vika för fäderneslandets stora allmänna intresse, och här om någonsin skulle jag kunna tillämpa samma tal, som herrar frihandlare begagnat i fråga om spanmålstullar, att det endast är några få större jordegare, som skulle få nytta, men alla andra skada af hvad som var föreslaget; jag vill därför ej vara med om en traktat, som gynnar några få rike exportörer, men hvaraf landet för öfrigt icke skulle hafva något gagn.

På grund häraf vågar jag hos herr grefven och talmannen anhålla om proposition på afslag.

Herr Wærn Carl Fredrik: Efter det anförande, vi nyss hörde från stockholmsbänken, tror jag mig egentligen hafva ganska litet att säga; men med anledning af hvad från andra sidan blifvit sagdt måste jag dock för en stund taga kammarens tid i anspråk. Man har på allt sätt sökt förringa den nytta, som spanska traktaten åstadkommit, och derigenom sökt försvara att man vill afslå densamma. I detta syfte har man i främsta rummet anfört några ord, som år 1882 yttrades af dåvarande statsrådet och chefen för finansdepartementet, och påstått, att han ingalunda väntade några fördelar af traktaten för Sverige, utan endast för Norge. Finansministerns ord voro: »Deremot synas mig de äfven efter traktatsnedsättningen i allt fall höga tullsatsar, hvarmed våra varor vid införsel till Spanien skulle blifva belagda, icke vara egnade att ingifva stora förhoppningar om traktatens förmåga att bereda oss en vidgad marknad i nämnda land. I viss mån torde detta dock blifva beroende af den omfattning, hvori Spanien kommer att med andra länder avsluta traktater. Men i de höga och i vissa fall nästan prohibitiva tullsatsar, Spanien för närvarande uppställer för våra artiklar äfven efter en traktats tillkomst, ligger förklaringen, hvarför jag anser Sverige å sin sida svårigen böra för den spanska traktatens skull göra några väsentliga modifikationer i sin tulltaxa, hvilken dock i sitt redan befintliga skick medgifver införsel af alla de artiklar, hvilka kunna ifrågakomma att hemtas från Spanien.»

Detta yttrande, som fälles den 29 September 1882, måste således afse frågans ställning samma dag. Men då, mine herrar, hade Spanien nyss begärt att få införa vin till Sverige mot en tull af två pesetas per hektoliter, d. v. s. ett och ett halft öre per liter. Då genom senare underhandlingar de spanska anspråken

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

reducerades till att tullen å vin i Sverige bestämdes till 15 öre per liter, synes det mig obehörigt att af finansministerns yttrande om det ofördelaktiga af att för traktatens skull göra »väsentliga» modifieringar i vår tulltaxa vilja draga slutsatser om traktatens värde.

Dernäst kom talaren till, huru ofördelaktigt det varit att nedsätta tullen på citroner, apelsiner och vindrufvor till 60 procent, då vi för våra artiklar endast erhållit en nedsättning till betydligt lägre procenttal å de spanska tullafgifterna för dem. Men om man vill ernå verkliga fördelar af traktater med andra nationer, måste man väl taga sjelfva varornas betydelse i handeln i betraktande och icke det i och för sig, temligen likgiltiga procenttalet af nedsättningen i afgifterna. Ökningen i värdet af totalinförseln utaf de artiklar, å hvilka vi genom handelstraktaten med Spanien nedsatte tullafgifterna med 60 procent, har icke från 1882 till 1886 uppgått till fyratio tusen kronor, under det att liktidigt utförseln af jernvaror från Spanien ökats i värde öfver ett hundra sextio tusen kronor, således flerfaldigt.

Detta väger ganska olika, och jag kan icke betrakta jämförelsen af procenttalet annat än som en ordlek. Det är icke möjligt, att man kan anse det vara riktigt. Hvad som mest blifvit klandradt är, att vår export till Spanien på det hela icke skulle tilltagit. Så väl reservanterna som den ärade talaren hafva anført dels ett enda år, 1883, dels de tvenne åren 1884 och 1885, jämförda med medeltalet 1879—1881. Det är besynnerligt, mine herrar, att vilja påstå, att alla, som väntade något godt af traktatens afslutande 1883, väntade sig detta realiseradt inom tre år. Å andra sidan behagar man icke taga i betraktande, huru handelsförhållandena varit, utan antager och tror sig kunna antaga, att när man afslutat en handelstraktat, måste de mest gynnsamma resultat deraf på vår handel genast visa sig, vare sig det blir goda eller dåliga tider. Duger traktaten, måste densamma trots de dåliga tiderna medföra ett lyckligt resultat.

Huru ställer sig resultatet vid en verklig jämförelse? Värdet af vår införsel från Spanien har varit i medeltal för åren

1873—1882.....	kr. 1,521,999.
men år 1883.....	» 1,438,439.
1884.....	» 1,798,525.
1885.....	» 2,010,293.

och värdet af vår utförsel till Spanien i medeltal åren

1873—1882.....	kr. 2,226,708.
men år 1883.....	» 4,443,671.
1884.....	» 3,216,375.
1885.....	» 8,068,317.
eller utom sprit	» 3,750,127.

Jag tror, att dessa tal visa, icke allenast att vi icke gjort några förluster, utan också att de quantiteter, som införts till Sverige, ingalunda äro afskräckande, under det de tabeller, som här visats öfver ökningen i utförseln af våra tillverkningar, utvisa en betydlig skilnad. Man bör dervid icke glömma det inflytande det allmänna prisfallet haft på varornas värden.

Det skulle vara ogrannlaga, sades det, att citera de stora löften och förespeglingar, hvilka 1884 gjordes. Mig förefaller det snarare ogrannlaga att antyda men icke citera dem, och jag har icke af betänkanden eller protokoll kunnat finna några andra sådana än de uppgifter, hvilka lemnades 1883 års bevillningsutskott af en industridkare, som då nyligen besökt Spanien. Och de gifva, enligt min uppfattning, icke anledning till påståendet att alla förhoppningar blifvit svikna.

Det hade utlofvats kommunikation mellan Spanien och Göteborg, sades det vidare, men någon sådan har icke afhörts. Det har icke blifvit af från Göteborg, därför att det upprättats en dylik från Karlshamn, och två sådana kommunikationsleder kan trafiken icke underhålla. Talaren uppehöll sig mycket vid de oarbetade metallerna, men har i det afseendet redan blifvit af en annan talare besvarad, och utom den stora vansklighet, som förefinnes vid att bland metaller *bruts*, d. v. s. *råa* metaller, inbegripa dem hvilka blifvit bearbetade, bör väl ock ihågkommas att det, så länge enligt franska traktaten maskinerier och redskap icke kunna beläggas med tull, icke heller kan ifrågakomma att åsätta de oarbetade metallerna tullafgifter.

Hvad nu angår tullbeskattningen af lyxartiklar, så förefaller det mig gifvet bättre att belägga dem med sådan tull, att den inbringar statsverket största möjliga inkomst i tullafgifter, erlagda af dem, som konsumera dylika artiklar, än att sätta tullafgifterna så höga, att konsumtionen aftager, och statsverkets inkomster icke ökas.

Jag tror, att vi af franska traktaten hafva en god erfarenhet om, att tullinkomsterna till följd af moderata tullsatsar å lyxvaror stigit, emedan de inom sex år efter det traktaten afslöts voro större, än hvad de förut med betydligt högre tullafgifter varit. Detta skedde under gynsamma förhållanden, men nu vill man, att under de mest ogynsamma förhållanden ett lyckligt resultat skall visa sig efter tre år. När man säger, att det icke skulle vara gagnande att införa lyxartiklar, står det i uppenbar strid med hvad som sagts; statskassan behöfver ökade inkomster, emdan den lider af de dåliga tiderna.

Jag tager mig friheten att fästa uppmärksamheten på, hvad här verkliga är fråga om. Det är om den ställning, vi böra intaga till ett land med en befolkning om 18 millioner. Om vi ingå på denna traktat, hafva vi alla utsigter för en ökad handel med detta land. Vägra vi deremot att ingå densamma, gå vi ovilkorligen

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

dessa utsigter förlustige. Det är icke möjligt, att, om vi skulle vägra ingå traktaten, vi ändå skulle blifva behandlade som den mest gynnade nation; vi skola i så fall tvärt om komma i en mycket sämre ställning än andra nationer, och det icke blott med hänsyn till vår handel, utan äfven till vår sjöfart, ty vi böra väl äfven tänka på de följder, som efter 1892 skola inträffa, och herrarne kunna väl icke tro att, om vi nu vägra att godkänna handelstrakten, Spanien då skall förnya sjöfartstraktaten.

Jag anhåller om bifall till utskottets förslag.

Herr vice talmannen, som för en stund öfvertagit ledningen af kammarens förhandlingar, tillkännagaf, att anslag utfärdats till sammanträdets fortsättande kl. 7 e. m.

Herr Bennich: Herr grefve och talman, mine herrar!

Jag ber att få börja med förklarande af min stora aktning för bevillningsutskottets opartiska och objektiva utredning af föreliggande fråga. Det hade varit önskligt, att lika mycken opartiskhet och objektivitet gjort sig gällande i den vidfogade reservationen. Vidare anhåller jag att få bringa ordföranden i bevillningsutskottet mitt tacksamma erkännande för det sätt, hvarpå han inför kammaren redogjort för den föreliggande frågan.

Sedan herrarne hört utskottets ordförande, en ärad ledamot på stockholmsbänken, och äfven den siste ärade talaren, återstår för mig föga anledning att framlägga ytterligare skäl för mitt yrkande om bifall till utskottets förslag. Jag kan dock icke alldeles underlåta att begagna tillfället att yttra några ord i frågan, i synnerhet som jag dertill på sätt och vis blifvit i reservationen uppmanad.

Innan jag ingår i något försvar för mina egna föregående yttranden, vill jag tillåta mig att till den förste talaren i dag göra en eller annan, om ock för saken oväsentlig, erinran. Då han år 1883 reserverade sig mot afslutandet af den spanska handelstraktaten och inför denna kammare förfäktade sin mening, framhöll han såsom synnerligen beaktansvärdt, att den stora statsupoffring, som med traktatens antagande blefve förknippad, ingalunda komme att stanna vid det belopp af omkring 320,000 kronor, som då af utskottet antogs, utan skulle blifva mycket större. Men till följd af bristande detaljkänedom om kvantiteten af de importerade, mer och mindre alkoholstarka vinerna kunde han icke så noga beräkna den större förlusten. Nu har bevillningsutskottet, såsom mig synes på goda grunder, visat, att denna år 1883 beräknade förlust af 320,000 kronor i verkligheten inskränker sig till omkring 90,000 kronor. Naturligtvis vill den ärade talaren icke nöja sig med en sådan beräkning, utan anslår han statskassans förlust till omkring 420,000 kr. och grundar detta föregifvande på förhållandet under just det år, hvars uteslutande ur beräkningen utskottet på klara och tydliga skäl ansett sig böra vidtaga.

Emellertid förklarade den ärade talaren år 1883, att, så stora statsförlusterna än efter hans uppfattning komme att blifva genom traktaten, detta dock betydde föga i jemförelse med den enligt hans mening vida större olägenhet, som bristande stabilitet i lagstiftningen skulle föranleda. Vi hade året förut avslutat en förlängd traktat med Frankrike, och att året derpå, eller år 1883, ingå en ny traktat, som rubbade denna stabilitet, vore synnerligen betänkligt. Nu deremot, när det är fråga om att bibehålla stabiliteten, att låta den spanska handelstraktaten fortfarande gälla, nu betyder stabiliteten alls intet.

Ännu större betänkligheter hyser den ärade talaren med afseende på traktatens inflytande på nykterheten och sedligheten. Otvifvelaktigt har han rätt deri, att det hör till våra högsta pligter att söka vinnlägga oss om befrämjande af dessa dygder. Men jag förstår icke rätt, på hvad sätt nykterheten hotas genom den ifrågavarande traktaten. Visserligen har talaren här liksom i sin reservation omförmålt åtskilliga spritblandningar, om hvilkas beskaffenhet han förrådt mycken detaljkänedom, men han har icke påstått, och jag tror icke han skall våga påstå, att någon af dessa spritblandningar importerats till vårt land, vare sig från Spanien eller från något annat land. Den ärade talaren på stockholmsbänken visade ganska tydligt, att de icke kunde vara importerade dessa viner å 50 öre pr butelj, om hvilka jag får bekänna, att jag icke har den ringaste kunskap. Jag tror, att man med afseende på dessa viners åstadkommande har fullt skäl att tillämpa den kända vackra satsen: »Sverige åt svenskarne».

Det är vidare både i nykterhetens, statskassans och kommunernas intresse, som man motsätter sig spanska traktaten, under förmenande att densamma skulle förhindra åsättande af förhöjda eller nya konsumtionsskatter å bränvinsblandningar af antydda slag, enär traktaten uttryckligen innehåller, att spanska viner icke kunde här åsättas annan beskattning än den öfverenskomna tullafgiften; men jag hemställer till herrarne, om någon af eder på allvar kan tro, att spanska regeringen någonsin skulle vilja vidkännas den skandalen, att det vore ett spanskt vin, det som säljes här under benämningen *Liberté* eller *Cascarinette*. Emellertid försöker man genom antydda uppgifter och förevändningar skrämman från antagande af traktaten, ehuru det är faktiskt omöjligt, att denna traktats bestämmelser kunna lägga hinder i vägen för oss att med hvilken skatt man må önska belägga spritblandningar, hvilka Spanien aldrig kommer att erkänna som dess produkter.

En enda svensk industri, å hvars produkt skyddstullen högst betydligt nedsattes i föreliggande traktat, är korkskärningen. Hvad denna betydliga tullnedsättning haft för verkan på ifrågavarande industrigrenen förtjenar uppmärksamhet. År 1883 infördes 18,520 kg skuren kork, men år 1885 allenast 12,177 kg; utförseln åter af skuren kork utgjorde förstnämnda år 18,801 kg, således redan då

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

*Förläggning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

mer än införseln, samt år 1885 icke mindre än 23,840 kg. Införseln af skuren kork har således fallit högst betydligt under traktatstiden, hvar emot utförseln af samma artikel väsentligen stigit under samma tid.

Talaren på stockholmsbänken erinrade, hurusom införseln af öfverflödsvaran vin, som man naturligtvis befarade skulle betydligt stiga genom tullnedsättningen, i stället sjunkit. Sålunda uppgick införseln af vin på fat år 1881 till 2,440,000, men år 1885 till allenast 2,273,000 kg. Nästlidna år, 1886, har införseln ytterligare sjunkit till allenast omkring 1,650,000 kg.

Det är ett beaktansvärdt förhållande, som herrarne kunna konstatera genom att följa kommerskollegii berättelser öfver utrikes handeln och sjöfarten under en lång följd af år, att vinimporten mer än kanske någon annan kännetecknar den ekonomiska ställningen i landet och lämpar sig derefter. Talaren på stockholmsbänken uppehöll sig, och det med allt skäl, vid den sida af denna fråga, som han bättre än någon annan känner till, nemligen den bränvinsexport, hvartill traktaten beredt tillfälle. Och han erinrade särskildt om den stora spritfabrik för nämnda export, hvilken, såsom alla känna, finnes i Karlshamn. Jag har försökt att genom tullmyndigheterna på stället förskaffa mig närmare upplysningar om denna fabriks verkliga omfattning, och jag har fått meddelanden, som häntyda på, att den är så storartad, att endast få om ens något annat nyare industriellt företag i vårt land dermed kunna jämföras.

Sålunda har mig bland annat meddelats, att vid spritfabriken och dermed i sammanhang stående fatfabriken dagligen sysselsätts emellan 500 och 600 arbetare.

När man nu jämför detta antal arbetare vid denna enda fabrik med det antal arbetare, som är sysselsatt vid andra stora och mycket omhuldade samt för vår industri viktiga fabriker, så finner man t. ex., att vid våra 9 sockerbruk allenast omkring 1,000 arbetare hafva sysselsättning, under det denna enda fabrik använder, såsom sagdt, mellan 5 och 600 arbetare. Vid våra 665 garfverier utgjorde antalet arbetare inalles omkring 1,700, således icke 3 gånger så många som vid denna enda. Vid våra 122 maltdrycksfabriker uppgår arbetarnes antal till också omkring 1,700. Går man till några andra anspråklösare fabriker, som dock icke äro så oväsentliga, att icke Riksdagen, hvilket är fullkomligt i sin ordning, egnar dem all omvårdnad, exempelvis handsk- och hattfabrikerna, så finnas der sysselsatta, vid de förra omkring 400 och vid de senare endast omkring 80 arbetare. När man jämför dessa siffror med förhållandet vid nämnda sprit- och fatfabrik, så finner man att denna måste utgöra en mycket stor anläggning.

Hvad exporten af sprit angår, så hafva upplysningar derom redan lemnats af talaren på stockholmsbänken, men jag tror dock, att en ytterligare upplysning i detta hänseende kan vara af intresse. Under förra året utgjorde hela spritexporten omkring 23

millioner liter, under de fyra första månaderna af detta år redan omkring 20 millioner liter. Herrarne torde häraf finna, att denna export är synnerligen betydande. Har nu en så beskaffad fabrik kommit i verksamhet och lyckats bereda sig en marknad i Spanien, en marknad, som förbrukar så oerhördt mycket sprit, så erbjuder ju också denna fabrik ett tillfälle att kunna förädla det svenska råbränvinet och exportera detsamma, då konjunkturerna sådant föranleda. Men afslå vi den spanska handelstraktaten och dermed tillintetgöra hela denna stora spritförädlingsverksamhet, så hemställer jag till herrarne: hvem tror ni väl kan öfvertaga och befordra exporten af det svenska bränvin, som blir till öfverskott här i landet? Här äro vi inne på ett intresse af stor omfattning, icke endast karlshamnsfabrikens utan de svenska bränvinsbrännarnes och dermed jordbrukarnes intresse, och då man ju icke kan eller ens bör hjälpa våra bränvinsbrännare genom att inom landet bereda tillfälle till ökad afsättning, lär man åtminstone böra bereda tillfälle till afsättning utomlands.

Jag har icke stött mig på en antydning, som kanske nog hänfullt göres i reservationen med anledning af ett mitt yttrande vid 1883 års riksdag, nemligen att svenska tullverket verkligen kan skilja mellan spritblandningar och vin, men jag vill säga, att det är icke och får icke vara så konstigt, som reservanterna anse, att skilja mellan dessa. Svenska tulltaxan uppställer nemligen bestämd skilnad emellan å ena sidan bränvin och sprit samt blandningar deraf och, å den andra, hvad med vin skall förstås. Der stadgas nemligen, att om bränvin och sprit är försatt med socker eller andra ämnen, som göra att profvaren missvisar, så skall det behandlas såsom likör, men annars såsom bränvin. Om en vara utgör en spritblandning, så blir den således tullbehandlad antingen såsom bränvin eller såsom likör. Skulle man icke kunna skilja mellan vin samt bär- och fruktsafter, hvilka senare skola tullbehandlas såsom vin, å ena sidan, och sådana blandningar, å andra sidan, som hufvudsakligen utgöras af bränvin med tillsats af något eller några andra ämnen, så skulle det stå illa till med hela vår tullförvaltning. Jag säger detta för att rättfärdiga mitt omförmälda förhånade yttrande och för att lugna herrarne för farhågor, att tullverket icke skulle kunna fullgöra sina åligganden i detta afseende.

Här är redan tillräckligt mycket anfördt, enligt mitt förmenande, för att häfva de betänkligheter, som kunna framställas och blifvit framställda mot antagandet af denna traktat, och jag slutar därför med yrkande om bifall till utskottets förslag.

Herr Reuterswärd: Att döma af dels hvad som vid innevarande riksdag har passerat inom bevillningsutskottet och dels hvad man hört man och man emellan, vill det synas, som om de fleste hade den uppfattningen, att så länge den franska traktaten är i gällande kraft, så kan man äfven bibehålla eller för-

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.*
(Forts.)

länga den spanska, emedan den, om den också icke visat några synnerligen gynsamma förhållanden för vårt land, åtminstone är oskadlig. Ja, beträffande alla dem, som hafva en sådan uppfattning, undrar jag icke på, att de äro beredda att antaga denna förlängning af traktaten; men, mine herrar, det förhåller sig icke så, som de förmena. Denna spanska traktat är så ojemförligt mycket sämre än den franska, att den redan på denna grund bör afslås. Den är det i mer än ett afseende. Först och främst har den tvungit oss att, tvärt emot den allmänna meningen i landet, nedsätta tullen på lyxvaror, vin och spirituosa, nedsätta tullen just der ropet är som högst på att man bör beskatta dessa artiklar högre därför, att de förbrukas merendels af de mera bemedlade. Denna åsigt är också min och protektionisternas, och därför se vi också en betydlig försämring i den spanska traktaten, jemförd med den franska. I den förra äro tullsatserna betydligt lägre, som vi måste medgifva icke blott åt Spanien, utan alla andra länder, eller öfver 20 stycken, hvilka hafva samma rätt som Spanien att betraktas såsom den mest gynnande nation. Den rätt, vi gifva Spanien, hafva vi således slumpat bort åt nästan hela världen.

Herr Wærn yttrade nyss, att det är icke tänkbart, att Spanien kan tillåta oss att betraktas såsom den mest gynnade nation, om vi afslå traktaten. Huru är det då möjligt, att den svenska regeringen har kunnat ingå sådana fördrag med främmande magter, som satt alla hinder för vårt inträngande på deras marknad? Huru har Kongl. Maj:t kunnat gynna andra nationer lika med dem, med hvilka vi hafva tarifftraktater? De beräkningar, som här äro gjorda öfver huru affärerna utfallit på Spanien äro icke korrekta. Ty man kan säga, att det lilla, vi möjligen vunnit på traktaten, och det lilla, vi förlorat, är en ren bagatell. Men det märkvärdiga är, att hela den öfriga världen har fått samma förmån som Spanien. Vi skola stå som en vasallstat till alla andra länder och ega icke längre vår gamla rätt att oss sjelfva beskatta, och detta därför, att vi gång efter annan insnärja oss i traktater, som betaga oss rätten att handla sjelfständigt. Detta kunna vi protektionister icke med blida ögon se. Herrarne hafva naturligtvis tagit noga reda på, huru obetydliga affärer Sverige haft med Spanien, och att dessa efter traktatens antagande varit delvis till och med mindre, och delvis större, än förut. Den siste ärade talaren sade, att reservanterna hafva framkommit med åsikter, som icke hålla streck, och att de hafva framställt saken från den mörka sidan. Ja, det må vara, om man i dessa tider är litet mörkrädd, så är det icke underligt. Men hvad sade herr Bennich år 1883. Han yttrade: »Jag måste börja med att beklaga att, till följd af längre tids illamående, jag känner mig så svag, att jag icke kan försöka att upptaga till bemötande hela denna serie af anmärkningar, som här blifvit framställda, men jag anser det vara min skyldighet att, så godt jag förmår, fästa

kammarens uppmärksamhet så väl på beskaffenheten af de hufvudsakliga anmärkningarne som på en del fördelar, hvilka genom traktaten stå att vinna.»

*Förtäring af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

Han fortsätter vidare: »Den förste talaren» (det var jag) »liksom den andre, började med en allvarsam varning mot tarifftraktaterna, såsom i och för sig förkastliga, då de binda vår sjelfbeskattningsrätt. I detta fall är jag fullkomligt af deras mening, för så vidt vi skulle ingå på tarifftraktater, utan att för de uppoffringar och inskränkningar, vi derigenom underkasta oss, betinga fördelar, som fullt uppväga dessa olägenheter.»

Har nu denna traktat med Spanien fullt uppvägt de olägenheter, vi haft och kunna få inom de närmaste 5 till 6 åren genom att icke kunna i någon nämnvärd mån röra vid vår tulltaxa, äro de fördelar, vi vunnit, så stora, att vi skola afsäga oss denna rättighet för 5, ja 6 år, ty traktaten gäller till 1892, och blir den ej uppsagd året förut, så gäller den ytterligare ett år? De anförda yttrandena äro ganska betecknande, och när man nu också hör förespeglingar göras, att det nog blir bra, blott vi hafva tid att vänta, så är det ganska eget att se, huru de herrar, som då utgjorde kammarens majoritet, tänkte sig saken, och hvilka vackra löften de gäfvu. Den nämnde talaren yttrade vidare: »Det är således icke om principen, som tvisten, enligt min tanke, rör sig, utan frågan gäller, huruvida vi genom tarifftraktaterna med Frankrike förra året och nu med Spanien förskaffat oss, vårt land, vår industri och hela vårt affärlif fördelar, som fullkomligt motväga de antydda olägenheterna. I detta hänseende har man anmärkt, att de eftergifter vi gjort träffa egentligen öfverflöds- och lyxartiklar, hvilka vi enligt allmänt antagen beskattningsgrund helst vilja hafva högt beskattade. Äfven denna anmärkning har sin rättighet, men vi måste likväl taga i betraktande att, om vi skulle hafva något aftal med Spanien, och om vi skulle medgifva några nedsättningar i tullen å spanska artiklar, så måste naturligtvis dessa tullnedsättningar gälla sådana artiklar, som Spanien har att till oss exportera.» Vidare resonerar han om, hvilka fördelar vi skulle få af traktaten. Vi skulle få att göra med en nation om mer än 17 millioner människor, och afsättningen af våra produkter skulle blifva så stor, att vi icke kunde drömma derom. »Men», fortsätter han, »det är icke lönt att tvista om förutsättningar med personer, af hvilka den ene har lika litet reda på förhållandena som den andre, och därför ber jag få meddela kammaren de upplysningar, som ett sakkunnigt ögonvittne personligen hört inför bevillningsutskottet», (detta var dock icke sant, ty det var inför afdelningen) »dervid lemnade. Detta ögonvittne var föreståndaren för vår största fabrik för åkerbruksredskap och på samma gång förvaltare af både jernverks- och sågverksrörelse. Denne man — det må lända till hans beröm eller klander — är protektionist, och hans uttalanden torde således af mina motståndare tillmätas afseende. Han hade nyss hemkommit

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

från en resa till Spanien, der han i egenskap af disponent för nämnda verk undersökt utsigterna på den ifrågavarande marknaden.»

Och här lofvade han oss ofantliga resultat, i synnerhet för maskiner och landbruksredskap. Af sådana hafva vi nu under 1886 sålt till Spanien för ett värde af 470 kronor.

Den ärade talaren yttrade vidare: »Samme man hade också, såsom jag nämnde, under sin tillsyn tillverkning af jern och äfven sågverksrörelse. Hans uppfattning derom är, att den betydliga nedsättning i tullen på smältstycken, som genom spanska traktaten är betingad, eller från 8,65 pesatas per 100 kilogram till 3,50, skulle komma att medföra en högst betydlig afsättning af sådana jernprodukter i Spanien.»

Hvad hafva vi nu exporterat af smältstycken under år 1886? Jo, för 1,500 kronor, således en obetydlighet. Hvilken jernkramhandlare som helst i Stockholm skulle kunna exportera lika mycket hvilken dag som helst. För alla åren 1883—1886 uppgår exporten af smältstycken till 29,000 kronors värde, men det är hufvudsakligen under ett år, nemligen 1884, som detta belopp erhållits, ty hvarken förut eller efteråt har exporten varit synnerligen stor. Denna industrigren har sålunda icke någon marknad i Spanien, och detta är helt naturligt, ty Spanien är sjelf ett jernproducerande land likasom Sverige. Men trots det, att jernhandteringen är en af våra hufvudnäringar, och trots det, att vi skola vara likställda med Spanien enligt den ingångna traktaten, så lägger man der tull på alla våra jernvaror, när vi skicka sådana till Spanien, en tull af 40, 50 till 60 procent af varans värde. Der har sålunda reciprocitet icke gjort sig gällande! Der skulle det väl kunna sägas, att vi hafva i detta fall samma intresse; vill ni stryka ut tullen på sådana varor i Spanien, så skola också edra jernvaror få införas tullfritt hit. Nu kan Spanien införa jern till oss tullfritt, men vi få, om vi vilja dit exportera jern, betala dessa höga tullsatser. Nog kan man säga, att Sveriges intresse här blifvit väl bevaradt!

År 1883, när denna fråga behandlades i kammaren, omtalades det också ett telegram, der det stod, att i samma stund Riksdagen antager den spanska handelstraktaten, så är en regulier sjökommunikation uppgjord mellan Göteborg och Barcelona, med minst en och kanske två turer i månaden. Samme talare, som jag förut citerat, säger, sedan han omtalat den tillökning i omkostnader, som vållats genom den förutvarande indirekta kommunikationen med Spanien, följande:

»Detta förhållande skulle helt och hållet komma att förändras i samma ögonblick, som tillfälle genom traktaten bereddes att ordna en direkt sjökommunikation med Spanien. Nu har man invändt, att äfven det är blott en lös förhoppning, att en så beskaffad

sjökommunikation kan komma till stånd. Denna förhoppning är dock icke lösare, än att ett stort känt ångbåtsbolag i Göteborg redan tillkännagifvit, att det från och med juli månads början i år, så vida traktaten kommer till stånd, ämnar öppna direkt sjökommunikation med Spanien på linien Stockholm—Barcelona.»

*Förtäring af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

Hur gick det med denna sak? Mine herrar, det är för dem, som tro sig vara stora statsmän med framtidsblick, ganska oförsigtigt att yttra sig om hvad som kan komma att inträffa i framtiden; det händer då dessa statsmän att deras förutsättningar bringas på skam. Men det gick i oss och lyckades den gången, och jag förmodar, att det kommer att göra så äfven nu.

Han yttrade vidare: »När man har kunnat bringa den svenska åkerbruksredskapstillverkningen i det skick, att den kan uthärda täflan med så mäktiga industriidkande folk både i närbelägna och mycket aflägsna länder, så är det sannerligen icke någon utopi att föreställa sig, att en täflan skall med framgång kunna åstadkommas.»

Ja, hvad gjordes då i denna traktat, för att nedsätta tullen på maskiner och åkerbruksredskap? Jo, den nedsattes med icke fullt 2 öre pr 100 kilogram. Det gör en mycket obetydlig bråkdelen af 1 öre för t. ex. en plog. Härigenom skulle nu åstadkommas en blomstrande utförsel för oss; trots de vackra eftergifterna från Sveriges sida skulle det blifva en briljant affär för Sverige. Det visar, att man fordrar bra litet af andra, men att vi svenskar alltid äro beredda att göra hvilka uppoffringar som helst. Men, mine herrar, det är icke till fromma för Sveriges näringar, som sådana traktater uppgöras, minst den med Spanien, utan endast af intresse att fastslå frihandelsprincipen. Den är redan till en viss grad fastslagen i den franska traktaten, men här vågar jag påstå, att, om den icke direkt binder oss i allt, så åstadkommer den indirekt alldeles detsamma, nemligen att omöjliggöra för oss att äfven för de viktigaste artiklar, som vårt jordbruk och vår industri behöfva, få någon rättelse under sex års tid. Det frågas då, mine herrar, om den obetydliga export, vi hafva, icke skulle kunna ega rum äfven utan denna traktat, lika väl som vi t. ex. till Holland exportera tre gånger så mycket trävaror, utan att hafva någon traktat. Trävaruexporten, som skulle vara den egentliga vinsten af denna spanska traktat, har visat sig utgöra endast några få procent af de trävaror, som från Sverige exporteras, och min öfvertygelse är, att om Spanien, som dock måste köpa trävaror, icke köpte dessa af oss, så kunde vi nog finna någon annan marknad. Jag kan således icke anse, att denna traktat för vår trävaruindustri medfört någon nämnvärd förmån.

Den förste talaren sade, att han ville lemna spritexporten utan allt afseende. Jag skulle också önskat, att man knappast vidrört denna affär, ty de, som ingå bolag och nedlägga millioner i förhoppning på en traktat, som kanske tager slut inom tre

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.*
(Forts.)

veckor, de, som bygga på så lösan sand, att allt skall bero på, om Riksdagen bibehåller traktaten eller icke, de må gärna skylla sig själfva, om deras förhoppning kommer på skam. Är deras existens beroende på den spanska traktaten, så behöfva icke vi, som icke anse den nyttig, för denna enda fabriks skull göra så betydliga uppoffringar. Jag beklagar, att icke spiritus rector för denna fabrik är här närvarande, så att man kunde få interpellera honom. Man har nu vid denna fabrik under 4 à 5 månaders tid förädlad 42 millioner liter sprit, men deri har icke ingått en enda liter svenskt brännvin, utan det har hufvudsakligen varit ryskt och tyskt. Att man använt ryskt brännvin, är helt naturligt därför, att Ryssland lemnar premium för brännvin, som derifrån utföres; och i fall icke Sverige också vill underkasta sig detta, så kommer icke en enda kanna att förvandlas till sprit eller utföras. Jag tror icke, att man i allmänhet är hugad därför, och dessutom, att uppmuntra öfverproduktion af brännvin, har åtminstone förr icke ansetts vara det mål, hvar till Riksdagen vill komma. Nu sade en annan talare, att man genom brännvinsexporten till Spanien kunde finna ett sätt att blifva af med det brännvin, som nu ligger på nederlag och hvars värde utgör 18 millioner kronor. Ja, dermed förhåller sig, såsom det står i reservationen, att för hvarje liter vi utföra, förlorar det svenska statsverket, ty vi gifva i drawback eller, såsom det heter, för afdunstning mera, än vi verkligen få in; och det lär stå i författningen rörande denna sak, att man skall mäta snarare till producentens favör etc. Skulle vi nu få en stor utförsel, så får också statsverket stora förluster.

Reservanterna hafva blifvit klandrade därför, att de talat om förfalskade varor. Det var egentligen den andre talaren i ordningen på stockholmsbänken, som sade, att det icke skulle kunna löna sig att förfalska varan och sedan släppa ut den i handeln, därför att det är så betydlig skilnad i beskattningen på sådana varor. Men, mine herrar, detta är förhållandet med den nu gällande tillverkningsafgiften, som är 40 öre pr liter, men motion är nu väckt om att höja densamma till 60 öre, och min öfvertygelse är, att om ett eller annat år, derest systemet fortfar, måste vi slå oss på att förhöja denna afgift, och i samma stund närmar den sig ock allt mer och mer till hvad vinet kostar.

I traktaten står ganska tydligt »i Spanien producerade eller tillverkade varor, som uppräknas i de vid denna traktat fogade tariffen B och C, må, då de öfver land eller sjöledes direkt inkomma, till Sverige eller Norge införas emot erläggande af de i nämnda tariffen respektive stadgade tullavgifter.

Spanska viner kunna icke till förman för staten eller kommunerna beläggas med någon konsumtionsskatt eller annan afgift utöfver dem, som finnas bestämda i tarifferna B och C.»

Således kunna vi icke, om traktaten antages, genom konsum-

tionsskatt eller annan beskattning lägga hinder i vägen inom kommunen för att genom njutandet af sprithaltiga viner låta allmänheten berusa sig af konstgjorda viner, som hållas till salu under namn af spanska viner, under det att sådant hinder kan läggas för konsumtion af svenskt brännvin. Huru skall man på hvarje utskänkningsställe kunna kontrollera hvaraf varan består? Här står visserligen *spanska* viner, men alla andra länder hafva samma rätt, som Spanien, då dem är medgifven samma rätt som den mest gynnade nation. Det går nästan långt, när man äfven vill betaga kommunerna rätten att handla i nykterhetens och sedlighetens intresse.

Det är ock ett egendomligt förhållande, och jag tror att jag redan fäste uppmärksamheten derpå vid traktatens ingående, att det visat sig omöjligt att i denna för Sverige och Norge gemensamt, å ena sidan, samt Spanien, å den andra, ingångna traktat kunna på dessa få artiklar (jag tror det är 11), som icke i de förstnämnda båda länderna produceras, få samma tullsatser för dessa båda länder. Nej, Norge har hållit sig några öre lägre; följaktligen kommer troligtvis all införsel från Spanien af dessa artiklar att gå öfver Norge, emedan der äro lägre tullsatser. Så mycket tycker man sig dock kunnat fordra, när det gäller sådana varor, att man förenat sig om samma tullsatser för Sverige och Norge. Men vi svenskar hafva egentligen ingenting att säga, hvarken der eller annorstädes.

När herr Wærn begärde ordet, trodde jag, att han skulle skynda sig att meddela kammaren, att i en officiel handling, af honom underskrifven, man begått det stora misstaget att upptaga i en värdeberäkning 300 procent för mycket. Detta gjorde han dock icke, ehuru det borde varit hans skyldighet. När vi skola röra oss med officiella uppgifter, så böra de väl granskas noggrannare, innan de framläggas.

En talare yttrade, att det ligger i Spaniens intresse att hålla karlshamnsfabriken uppe. Ja, det må det gerna göra, men icke skola vi väl derföre göra några betydliga uppoffringar. Jag vill åtminstone icke vara med derom.

En talare uttalade förhoppning om, att vi skulle kunna åstadkomma export af brännvin här i landet. Det tror jag kommer att höra till de fromma önskingarna.

En annan talare, jag tror det var herr friherre Barnekow, ansåg, att det endast var tackjern, som kunde betraktas såsom råvara, men smältstycken, göt och råstänger skulle icke komma under den benämningen. Representanten för Stockholm åter sade, att brännvin var en råvara, eller att det förädlas i naturligt skick. Ja, då kan man ock säga, att allt jern är råvara, till dess det nått den största möjliga förädling. Detta visar emellertid, huru olika begreppen äro om hvad som menas med råvara. Den ene kallar så hvad som direkt kan användas till förbrukning,

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

endast derföre, att det kan förädlas (bränvin kan t. ex. förädlas till eau de cologne o. s. v.). Men nog kunde man begära, att, när en ny konvention skall ingås, man åtminstone finge ett förtydligande af hvad som verkliggen menas med detta uttryck. Nej, icke ens detta har varit möjligt, utan det skall kvarstå i hela sin otydlighet, för att man ständigt skall komma i tvist derom, lika som om mellanrikslagen. Det hade varit hjälpt med ett enda ord, men traktaten skulle gå igenom, och det var detsamma huru det gick.

Såsom herrarne veta, och här förut blifvit sagdt, har hans excellens herr chefen för utrikesdepartementet till statsrådsprotokollet förklaradt, att numera är det icke någon unionspolitisk fråga, utan en enstaka fråga för de båda broderlanden. Vi hafva sålunda icke någon förpligtelse att här taga hänsyn till Norges intressen, och det är lyckligt, att vi kommit så långt, att vi icke för den skull behöfva göra några uppoffringar.

Herr Forssman talade om såsom en småsak de 600,000 liter spansk vin, som hit införas på buteljer. Men kallar man detta en bagatell, då kan man säga, att allt hvad vi här tala om är blott bagateller.

Den siste talaren uppehöll sig mycket vid det nationalekonomiska ändamålet att se till, att de 500 à 600 arbetarne vid Karlshamns fabrik måtte få sitt underhåll. I denna siffra måtte han då inberäkna qvinnor och barn, ty så många personer behöfvas väl icke för spritfabriken. Men skulle så ock vara, så får jag säga, att det vore roligt att, när det gäller ännu flere personer, bland jordbrukare och bergsbruksidkare äfven få höra talas om ömmande omständigheter. Men då kommer det icke i fråga; här är en ny industri, som skall omhuldas, ehuru den är byggd på så lösa grunder, att den icke borde tagas i betraktande.

Jag anhåller om afslag å utskottets förslag.

Rop hördes nu på proposition.

Herr Casparsson: Då jag i de tullpolitiska frågorna i allmänhet intagit en oppositionel ställning mot Kongl. Maj:ts regering, så begagnar jag detta tillfälle att betyga mitt erkännande åt den reserverade och mycket svala hållning, som regeringens främste man i sin egenskap af finansminister åren 1882 och 1883 intog gent emot föreliggande spanska traktat. Under det att dåvarande ministern för utrikes ärendena var målsman för de kommersiella och unionella intressena, så framhöll den dåvarande chefen för finansdepartementet med mycken styrka det ur svensk-finanspolitisk synpunkt betänkliga i densamma. Men chefen för utrikes ärendena ansåg denna traktat vara en så vigtig faktor för befrämjandet af brödrafolkens väl, att chefen för finansdepartementet tvingas att retirera från position till position. Men

de uttalanden han dervid gör, sprida en så bjert belysning öfver hela frågan, att jag icke kan underlåta att något litet upptaga kammarens tid dermed. Jag gör det så mycket hellre, som nyss en af representanterna för Göteborg, herr Wærn, till en del, men mycket ofullständigt, framställde förhållandet.

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

Då frågan behandlades i statsrådet den 29 september 1882, hade från spansk sida framstälts anspråk, att vintullen skulle nedsättas till 1½ öre per liter. Då förklarar chefen för finansdepartementet, att det icke erfordrades något vidare yttrande att framhålla oförenligheten af denna fordran med de grunder, hvarpå tullagstiftningen och alkoholbeskattningen hvilat. Men deremot föreslår han, att gränsen för de svaga vinerna skulle uppflyttas från 15 till 18 procent, och sedan han det gjort, yttrar han hvad representanten från Göteborg nyss uppläste, men det förtjenar att uppläsas än en gång: »Innan jag slutar detta anförande, vill jag, för att förklara min obenägenhet att tillstyrka något större afseende å de af Spanien yrkade tullreduktioner, med några ord antyda min uppfattning om hvad vi genom en traktats afslutande med Spanien hufvudsakligen lära kunna vinna. Detta skulle vara behandling lika med den mest gynnade nation i fråga om såväl handel som sjöfart, till fromma för hvilken senare det måste vara af särskild vikt att utverka lättnader med afseende å tryckande konsulatafgifter samt de betungande formaliteterna vid beröringen med spanska tullmyndigheterna med dermed sammanhängande orimligt höga bötesbelopp, såsom påföljd för dessa formaliteters förbiseende. Deremot synas mig de äfven efter traktatsnedsättningen i allt fall höga tullsatser, hvarmed våra varor vid införsel till Spanien skulle blifva belagda, icke vara egnade att ingifva stora förhoppningar om traktatens förmåga att bereda oss en vidgad marknad i nämnda land. I viss mån torde detta dock blifva beroende af den omfattning, hvori Spanien kommer att med andra länder afsluta traktater. Men i de höga och i vissa fall nästan prohibitiva tullsatser, Spanien för närvarande uppställer för våra artiklar äfven efter en traktats tillkomst, ligger förklaringen, hvarför jag anser Sverige å sin sida svårigen böra för den spanska traktatens skull göra några väsentliga modifikationer i sin tulltaxa, hvilken dock i sitt redan befintliga skick medgifver införsel af alla de artiklar, hvilka kunna ifrågakomma att hemtas från Spanien.»

Jag ber herrarne lägga märke till, att chefen för finansdepartementet talar om Spaniens »i vissa fall nästan prohibitiva tullsatser». Detta är icke något stort beröm för den spanska traktatens tulltariff.

Chefen för finansdepartementet ville då icke göra något längre gående medgifvande, men vid frågans vidare behandling den 3 november samma år medgaf han, att gränsen för de svagare vinerna måtte få uppflyttas från 18 ända till 21 procent alkohol-

Föreläsning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

halt, men deremot uppträdde han på det allra bestämdaste mot Spaniens yrkande att få sjelfva *tullsatsen* nedsatt. Han säger: »En sådan mindre jemkning i tullen för de svagare vinerna, hvarom fråga af vår underhandlare nu väckts, skulle visserligen ur statskassans synpunkt icke kunna möta någon egentlig betänklighet, men hvad som för mig utgör det bestämmande skälet att icke förorda ens denna jemkning är icke heller hänsynen till statskassan, utan sambandet mellan tulltaxans bestämmelser i detta fall och beskattningen å de inom landet tillverkade spritdryckerna.» Det vill således synas, som dåvarande chefen för finansdepartementet icke delade den uppfattning af denna sak, som nyss uttalades af representanten på stockholmsbänken.

Spanien höll i sig, såsom man alltid gör vid underhandlingar med Sverige, och den 13 november samma år finner chefen för finansdepartementet skäl att äfven släppa denna tullsats, som han förut hade hållit på, och medgifva, att den finge nedsättas från 16 ½ till 15 öre pr liter. Men orsaken, hvarför han det gör, är att han erkänner *sjöfartstraktatens* ganska stora vigt för vår sjöfart i spanska hamnar och äfven anser våra handelsförbindelser med nämnda land kunna i viss mån främjas genom de fördelar, en handelstraktat skulle bereda oss, eluru han i det senare afseendet icke stälde lika stora förhoppningar på traktatens verkningar som herr ministern för utrikes ärendena, beroende derpå, att de tullindringar Spanien erbjöde oss vore »*i de flesta fall allt för obetydliga för att kunna verka uppmuntrande för vår utförsel till Spanien.*» Men det tillkommer ett ytterligare skäl. »Nu har emellertid herr ministern för utrikes ärenden erinrat om ett annat förhållande, hvilket synes äfven mig med allt skäl böra uppmärksammas vid denna frågas bedömande, nemligen denna traktats vida större betydelse för Norge än för oss, och osannolikheten att en traktat skulle kunna komma till stånd endast mellan Norge och Spanien, utan att sistnämnda lands fordringar på eftergifter komme att blifva vida längre gående än för närvarande. Kan en traktat, som gäller båda de förenade rikena, åvägabringas derigenom, att Sverige gör någon eftergift utöfver hvad dess omedelbara handelsintressen möjligen kunna anses fordra, är en dylik eftergift i min tanke påkallad af de förenade rikenas ställning till hvarandra och dermed förbundna gemensamma intressen.» Spanien höll emellertid fortfarande i sig, och slutligen gör chefen för finansdepartementet den 9 december 1882 det medgifvandet, att tullnedsättningarna må sträckas ända derhän, att den minskade tullinkomsten, beräknad efter 1880 års införsel, uppgår till 250,000 kronor. Sedermera blefvo dock nedsättningarna i tullsatserna så stora, att minskningen i inkomster, beräknad efter medeltalet af införseln af motsvarande artiklar åren 1879—1881, uppgick till 320,000 kronor.

Man ser således af detta, att det var två omständigheter, som

förmådde chefen för finansdepartementet att låta sina betänkligheter falla. Den ena var önskan att få en *sjöfartstraktat* med Spanien. Denna hafva vi nu, och den utlöper först 1892 och är således alldeles oberoende af handelstraktatens förlängning. Den andra omständigheten var *förhållandet till Norge*. Men nu har det upplysts af den nuvarande ministern för utrikes ärendena, att denna traktat icke i den mån berör Norges intressen, så att man behöfver taga dem i beräkning, och att »inga unionelt-politiska skäl behöfva numera åberopas till stöd för ett godkännande af det med Spanien träffade aftalet».

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

Hans excellens statsministern förebrådde vid diskussionen i tullfrågan den 2 mars i Andra Kammaren protektionisterna, att de hyste förskräckelse för handelstraktater och i synnerhet för tarifftraktater, samt hänvisade dervid till furst Bismarck, som icke hyste sådana betänkligheter. Det kan därför möjligen vara af intresse för kammaren att höra, hvad den tyske rikskanslern derom tänker. Hans innersta tankar känner jag naturligtvis icke, utan har endast haft tillgång till hans officiella uttalanden, särskildt hans yttrande i den tyska riksdagen 1879.

Han yttrar: »Må vi en gång tillstänga våra portar, må vi uppställa de något högre tullskrankor, som här blifvit föreslagna, och må vi tillse, att vi åtminstone åt den tyska industrien bevara den tyska marknaden, detta afsättningsområde, der för närvarande utlandet tillgodogör sig den tyska godmodigheten.» — Jag kan undra, hvad rikskanslern hade sagt, om han hade haft något begrepp om den *svenska godmodigheten*. Han fortsätter: »Frågan om en stor exporthandel blir alltid utomordentligt prekär; nya länder finnas icke mer att upptäcka, jordklotet är kringsegladt och köpkraftiga nationer, till hvilka vi i större omfattning kunna exportera våra varor, stå icke att anträffa. Handelsfördragens väg är ju under vissa förhållanden mycket lämplig; frågan vid hvarje fördrag är blott: »qui trompe-t-on ici?» hvem blir här lurad? *En* blir det i regeln, och först efter ett antal år kommer man under fund med hvem det egentligen är. — — — Men hvarje handelsfördrag är ju alltid ett glädjande tecken till ett vänligt förhållande; i den nationella hushållningen kommer det blott derpå an, hvad som står i fördraget. Handelsfördrag betyda i och för sig rakt ingenting, de kunna vara så usla som möjligt, och det beror på hvad de innehålla, och kunna vi komma derhän, att en stat köper mera af oss än vi af honom, så skall jag visst icke motsätta mig ett sådant fördrag, om namligen det icke medför någon stor rubbning i våra inre angelägenheter och våra nuvarande produktionsvilkor. Om vi haft fördelar eller icke af traktaterna, är en sak, som gäcker hvarje säker beräkning. Faktum är, att vi befinna oss i en betryckt ställning och efter mitt förmenande i en mera betryckt än något af våra tullskyddade grannländer.»

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

Detta var furst Bismarcks tankar om handelstraktater, och det är två saker, som dervid äro af vikt: för det *första* hvad som står i traktaten och för det *andra* den lilla frågan: »qui trompet-on ici?» Vid ingåendet af våra traktater har man fäst den egentliga vigten vid att få en traktat, men hvad som står i den har man icke brytt sig mycket om, och därför äro de sådana de äro.

Hurudant har nu resultatet varit af denna spanska traktat? Jag har af de beräkningar utskottet, gjort, sökt få en föreställning derom. Jag kan icke hjälpa, att jag upptager kammarens tid, men jag anser frågan vara af den vikt, att man bör begagna sin rättighet att behandla henne temligen utförligt. Exporten af bräder och plankor hade 1882 ett värde af 3,216,000 kr., 1883 3,837,000 kr., 1884 efter traktatens antagande hade det gått ned till 2,717,000 kr. och 1885 till 3,139,000 kr. och var således mindre efter traktatens afslutande än före detsamma. Nu vill jag dock erinra derom, att det för år 1886 åter stigit, men eftersom värdet för det året ej finnes i utskottets betänkande upptaget, har jag ej kunnat medtaga det. *Arbetade trävaror* utfördes 1882 för 6,950 kr., 1883 för 17,478 kr. och 1884 för 14,840 kr., men år 1885 för endast 1,600 kr. och 1886 för 2,035 kr. Säsom ett exempel, huru ofantligt sangvinisk, man på några håll är, vill jag ur den föreliggande propositionen erinra om, att ministern i Madrid i fråga om importen år 1886 af arbetade trävaror säger, att »till Spanien från Sverige införts trävaror i förädladt skick, visserligen ej till betydlig mängd, men dock tillräckligt för att ådagalägga, att början skett till upparbetande af ett nytt fält för den svenska företagsamheten». När importen gått ner från 17,400 kr. år 1883 till 1,600 kr. år 1885 och 2,000 kr. år 1886, så kallar man officiellt detta »början till upparbetande af ett nytt fält för den svenska företagsamheten»!

Bjelkar och *sparrar* exporterades 1882 för 229,700 kr. och 1883 för 292,600 kr., men 1884 för 197,200 kr. och 1885 för 188,300 kr., således mindre efter än före traktatens antagande.

Jag ber att få påminna derom, att när denna fråga förevar 1883, så yttrade den dåvarande ordföranden i bevillningsutskottet, att utförseln af maskiner skulle komma att stiga. Han sade, att vi skulle få en oerhördt stor afsättning på Spanien. Huru har det gått med denna afsättning? Jo, 1883 afsattes dit för 10,305 kr., 1884 för 6,600 kr., 1885 för 4,824 kr. och 1886 för — 470 kr. Så har det gått med den oerhördt stora afsättningen, och skulle man här tillämpa furst Bismarcks fråga: qui trompet-on ici?, så vet jag icke, hvad ordföranden i bevillningsutskottet skulle svara.

Beträffande *smältstycken*, som också skulle föranleda till stor export, så hafva dylika exporterats ett enda år, och då till ett värde af 29,800 kr.

I fråga om *trämassa* har verkligen under 1886 skett en ganska stor export, nemligen 1,041,879 kg. mot att år 1885 blott

exporterades 346,383 kg. Då tänkte jag, se der en exportartikel, för hvilken traktaten åtminstone visat sig välgörande, men när jag började räkna efter, hvad skilnaden i tull å denna qvantitet gör efter den allmänna tariffen och traktatstariffen, fann jag, att skilnaden är 5 centimes per 100 kilogram och utgör således 520 pesetas, d. v. s. 374 kr. för hela årsexporten. När jag såg det, försvann äfven den illusionen.

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

Den förnämsta olägenheten af traktaten är den af dåvarande chefen för finansdepartementet år 1882 framhållna, beroende på det naturliga sambandet, som eger rum mellan tullen på vin och beskattningen på det inom landet tillverkade bränvinet. Den af dåvarande chefen för finansdepartementet i detta afseende uttalade betänklighet synes äfven för mig vara mycket afsevärd. Vore vi säkra att ej behöfva höja beskattningen å det bränvin, som här tillverkas, vore väl saken ej så farlig, och den nuvarande chefen för finansdepartementet har uttalat förhoppningar i den riktningen, hvilka dock synas mig vara väl sangviniska. Men skulle vi nästa år stå inför en statsbrist, så kan det hända, att vi måste taga till en förhöjning i bränvinsbeskattningen, och då tror jag att den olägenhet, som förre chefen för finansdepartementet framhöll, kan blifva af stor betydighet.

Den andra betänkligheten gäller frågan om de oarbetade metallerna. Vid de första underhandlingarna mellan Spanien och Sverige hade Spanien icke i detta fall framställt några fordringar, utan blott att artikeln *malm, alla slag* skulle vara tullfri, men sedan tillkom fordran, att *metaller, oarbetade* skulle intagas i tariffen såsom tullfria, och denna fordran beviljades, emedan dåvarande chefen för finansdepartementet förklarade sig icke kunna föreställa sig ens möjligheten, att den hos oss för dessa artiklar stadgade tullfriheten skulle komma att i framtiden inskränkas eller upphävas, hvarför han tillstyrkte förslaget. Denna bestämmelse har till följd, att under det att Spanien här får införa oarbetade metaller tullfria, så få de svenska tillverkarne i Spanien vidkännas en tull af 3,50 pesetas per 100 kg.

Nu har man förklarat den stora spritexporten såsom en orsak, hvarför man skulle gå in på en förlängning af traktaten. Det har varit fråga väckt om att i den nya traktaten få intagen en bestämmelse, att i Sverige rektificerad sprit skulle anses såsom svensk tillverkning, och Sveriges minister i Madrid fick tillsägelse att derom inleda underhandling, men fick till svar, att här vore blott fråga om förlängning, icke förändring af traktaten, och man fick således icke in någon sådan bestämmelse, och jag undrar, om Spanien fortfarande skall tillåta, att rysk sprit dit importeras såsom svensk vara, samt om Spanien på frågan: »qui trompe-t-on-ici»? skall helt beskedligt svara: jo, det är jag. Nej, jag förmodar, att när man får konstateradt, att det är rysk och icke svensk vara, som importeras, komma nog framställningar deremot att göras, och

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

det är äfven min öfvertygelse, att om vi protektionister för denna spritexport skulle ingå på traktatens förlängning, och man sedan skulle fråga oss, »hvem är här lurad», så måste vi svara, jo, det är den svenska protektionismen.

Ropen på proposition upprepades.

Herr Carlsson: Herr grefve och talman, mine herrar! Jag hoppas att icke edert tålmod måtte sättas på för hårdt prof. Men frågan är verkligen af för stor vigt att afgöras på några få timmar.

Jag har reserverat mig mot det beslut, hvartill utskottet kommit uti föreliggande fråga, därför att jag anser att traktater, ingångna på längre tid eller för flera år, äro skadliga och hinderliga vid uppgörande af våra egna tulltaxor, enär vi icke då kunna ställa så till, att den svenska industrien och det svenska arbetet blifva tillbörligt skyddade, och icke heller kunna minska importen af utländska öfverflödsvaror.

Sedan januaririksdagen hafva vi i godt minne, hurusom dessa traktater voro för landet hinderliga, *dels* därför, att vi icke kunde tillmötesgå de så allmänt uttalade önskingarna från landets olika delar, att nemligen genom förhöjda tullar minska importen och förbrukningen af utländska lyxartiklar, främst deribland vin och siden, och *dels* kunde vi icke nöjaktigt beakta de rop, som höjdes från de mekaniska verkstädernas innehafvare mot den ifrågasatta tullen på utländskt gjut- och tackjern, som användes i ej ringa grad vid dessa verkstäder, men som genom tullen möjligen skulle fördyras, något som de ansågo obilligt, då samtidigt deras förnämsta fabrikat, nemligen maskiner, icke, i följd af franska traktaten, kunde åsättas tullar. Nu är det en sanning, att denna franska traktat fortfarande gäller i 5 år, under hvilken tid dessa olägenheter således kvarstå, hvarför ock, säger man, den spanska traktaten lika såväl kan antagas under dessa 5 år som den franska, då man i alla fall är bunden. Det är dock att märka, att denna spanska traktat föreligger med betydligt sämre vilkor än den franska, synnerligast med hänsyn till artikeln *vin*, der tullen ej blott betydligt nedsatts, utan sprithalten äfven höjts från 15 till 20 och 21 procent. Men icke nog med dessa olägenheter. Vi äro äfven förhindrade att åsätta dessa sprithaltiga viner någon konsumtions-skatt. Dessa för oss så skadliga vilkor blifva, om traktaten antages, gällande icke blott för Spanien, utan äfven för Frankrike och andra länder, med hvilka vi hafva traktater, och som af dessa hafva sådana förmåner, som den af oss mest gynnade nation. Ingen lär väl heller vilja förneka, att ej dessa försämrade vilkor beträffande de sprithaltiga vinerna strida mot de nykterhetssträfvanden, som dess bättre på senare tider hos oss framträdt från många håll, från goodtemplarne, Blå bandet, ja, från hela den sansade delen af nationen, och att antagandet af traktaten

skulle komma att bidra till superiets och dryckenskapens förökning i stället för till dess önskade förminskning, allidenstund de importerade vinerna förekomma ännu mera sprithaltiga än tillförene, men på samma gång prisbilligare, allt i följd af traktaten. I denna spanska traktat förekommer dessutom en punkt, som icke återfinnes i den franska, och hvilken jag för min del anser vara skadlig, nemligen att metaller, oarbetade, alla slag, äro tullfria. Derigenom förlora vi tillfället att nöjaktigt skydda en af vårt lands hufvudnäringar, nemligen jern tillverkningen. Men den franska traktaten deremot innehåller en punkt, som saknas i den spanska och som jag anser vara för oss både nyttig och nödvändig, nemligen att, i händelse den ene kontrahenten skulle finna att traktaten blefve för honom mindre fördelaktig, han då eger rätt att vända sig till den andre kontrahenten med anhållan om nödiga rättelser och jemkningar, hvilket väl alltid borde kunna gå för sig emellan tvenne vänskapligt sinnade nationer; men, besynnerligt nog, har detta vilkor härvid blifvit uteslutet.

Man har såsom hufvudskäl för traktatens antagande med mycken styrka anført den stora spritexporten under förlidet år. Det är dock här att bemärka, att denna sprit varit utländsk och hos oss endast undergått rening samt således blott en ringa del af dess värde kommit vårt land till godo. Påtagligt är ock, att sådana länder, som t. ex. Ryssland, Amerika, Australien, m. fl., hvilka hafva råmaterialet billigare än vi och därför tillverka spriten, äfven komma att rena densamma, utan att använda oss som mellanhand, och då torde det också på samma gång blifva slut med vår så mycket omordade spritexport på Spanien. Visserligen säges, att man då skulle komma att exportera svensk sprit i stället, men enligt min uppfattning kan det ej gå för sig utan förlust. Ty utan den skyddstull, som bränvinsbränningen nu eger, nemligen ej mindre än 20 öre per liter, skulle bränvinsindustrien i Sverige icke bära sig, utan vi, i stället för att exportera, skulle nödgas importera vårt behof af sprit från utlandet, såsom billigare, och det skulle således utan detta skydd gå med bränvinsindustrien som med så många andra näringar, som sakna skydd, att den helt enkelt dukade under. Att under sådana förhållanden tala om svensk spritexport hör till de fromma önskningarne.

Då det nu, i enlighet med den kongl. propositionen, står den svenska Riksdagen fritt att antaga eller förkasta traktaten, utan afseende på våra förhållanden till Norge eller unionen, så och då i öfrigt våra hufvudnäringar, såsom alsterna af vårt jordbruk, vårt trä och vårt jern, icke synas i någon nämnvärd grad hafva genom traktaten vunnit någon ökad afsättning, samt i hvilket fall vår export på Spanien utgör en obetydlighet, uppgående blott till en à två procent af vår totalexport, så kan jag ej finna något skäl för förnyandet af traktaten. Deremot, om den

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

förkastas, så äro vi visserligen för de följande 5 åren bundna af den franska handelstraktaten, men dock på vida bättre vilkor, än den spanska erbjuder. Vi kunna då bereda åt en af våra hufvudnäringar, jern tillverkningen, nödigt skydd liksom åt flera af våra näringar och äfven framför allt med kraft bidraga till nykterhetens befrämjande med deraf följande välsignelser i vårt land genom minskning af importen och konsumtionen utaf sprithaltiga viner till fromma för vår nations utveckling i så väl fysiskt som sedligt och moraliskt afseende. Jag anhåller om afslag å så väl Kongl. Maj:ts proposition som utskottets hemställan.

Åter framträngde rop på proposition.

Grefve Strömfelt: Herr grefve och talman, mine herrar! Den andre ärade talaren i ordningen yttrade, att denna fråga vore en partistrid, på hvilken landet finge sitta emellan. I en tidning har jag sett omnämndt, att »protektionisterna på ett talrikt besökt sammanträde beslutat på allt sätt motarbete spanska handelstraktaten». Om meningen härmed skulle vara att låta förstå, att protektionisterna gjort denna fråga till hvad man kallar en partifråga, vill jag här uttala, att ehuru jag var närvarande vid det sammanträdet, är detta för mig fullkomligt främmande. Det är således icke ur denna synpunkt, som jag nu begärt ordet.

Redan det förhållandet, att här är fråga om en tarifftraktat, gör att jag motsätter mig densamma. En ärad talare på stockholmsbänken har sagt, ehuru protektionist, att han ej förstår denna åsigt hos protektionisterna. Jag svarar honom: protektionisterna förstå icke hans uppfattning af denna sak.

De vilkor, som i spanska handelstraktaten finnas stipulerade, gälla icke allenast Spanien, utan alla andra nationer, till hvilka vi stå i det förhållande, att de skola behandlas såsom den mest gynnade nation. En tarifftraktat binder sålunda ej ensamt mot den nation, med hvilken den är ingången, utan omedelbart mot en mängd andra nationer, hvadan den för en oberäknelig mängd tullnedsättningar i släp.

Utskottets majoritet har erkänt, att tarifftraktater i allmänhet äro olämpliga, och jag tackar den för detta uttalande. Derutinnan äro vi med hvarandra fullständigt öfverens. Antages nu denna traktat, så binder den åter vår, densamma förutan, alldeles tillräckligt omgärdade beskattningsrätt för flera år, på samma gång den löser de få återstående banden på lyximporten, i stället för att vi just nu borde försöka att motverka densamma. Om realitetsskäl för eller mot kan man ju hysa olika åsigtter och derom tvista. Jag ämnar ej upptaga kammarens tid med att åter upprepa något af det myckna, som här blifvit sagdt. Jag skall inskränka mig till att tillkännagifva, att jag i det mesta

delar den af reservanterna uttalade åsigten i afseende å den ringa nytta, men den kanske ej lika ringa fara, som ett antagande af traktaten nu skulle medföra. Till sådana skäl, som nyss nämnts, sälla sig någon gång äfven skäl af moralisk halt, hvarom det är svårare att tvista.

Ett sådant skäl, hvartill jag strax vill komma, binder mig.

Ser man efter, hvilket det förnämsta skälet för traktatens antagande skall vara, så står det på 13:de sidan af den kongl. propositionen, der det omtalas, hurusom de förenade rikenas minister i Spanien uti skrifvelse till utrikesministeriet sagt, att den betydliga tillväxten af vår utförsel till Spanien faller *hufvudsakligen* på artikeln sprit.

Det är således för artikeln sprit och dess export, man nu skulle antaga en förlängning af traktaten.

Då framställer sig för mig den frågan: är då denna spritexport genom traktaten garanterad? För att få svar derpå behöfver man blott slå upp den 5:te sidan i den kongl. propositionen. Der finner man, att de förenade rikenas minister i Spanien sökt att få en förklaring tillagd 4:de artikeln, lydande så, att »rektifikation af sprit i svensk fabrik» skulle anses för svensk tillverkning. Såsom motiv för detta tillägg yttrar han, att man dermed icke skulle riskera, att denna spritexport under traktattiden hämmas. Man vunne derigenom full »säkerhet för varans införsel till Spanien mot lägsta tullsats». Något längre ned på sidan kallar han detta begärda tillägg till 4:de artikeln för det *viktigaste*. Nu är det väl alldeles uppenbart, att när han, *för att vinna full säkerhet* för varans införsel till Spanien fordrar ett tillägg, så lydande: »rektifikation af sprit i svensk fabrik», så, om han ej erhåller detta tillägg, kan ej heller spritexporten anses garanterad. Spanska regeringen svarade härtill nej. Man har sagt mig, att spanska regeringen vore medveten om, huru med denna fabrikation tillgår. Men det bevisar för mig ingenting. Svenska regeringen har varit lika fullt medveten om huru det tillgått med Norges export till Sverge, men svenska Riksdagen fann den dock ej riktig och beslutade på grund deraf 1886 en revision af gällande traktat, som föreligger vid denna riksdag. På samma sätt torde cortes när som helst kunna förklara, att då det ej finnes något förklarande tillägg i traktaten, är ej *denna* vara att betrakta såsom *svensk* tillverkning. Sålunda anser jag att denna spritexport icke är i traktaten garanterad.

Den andra frågan, som framställer sig för mig, lyder så: är denna export laglig enligt traktaten? Artikeln 4 i traktaten innehåller, att för att åtnjuta den fördel, som traktaten afser, skall varan vara *producerad* i Sverige, eller vara *svensk* tillverkning. Det torde vara herrarne bekant, att denna tillverkning sker på det sätt, att man köper i Ryssland tillverkad bränvin samt för det till Sverige, hvarest det skall ligga under tullverkets lås med

Förlängning af
spanska handelstraktaten.
(Forts.)

förbud att i landet utföra. Man slipper äfven att betala tull för bränvinet, hvilket sedermera undergår endast en enkel bearbetning, som kallas »rening». Jag kan icke tro, att en så obetydlig operation, nekad till införande i traktaten, kan stå i öfverensstämmelse med 4:de artikeln. Och skulle så vara händelsen, kan också varan när som helst förbjudas till införsel, äfven om den spanska regeringen för närvarande skulle tolerera den.

Den andre ärade talaren slutade sitt anförande med de orden: »Hvad I icke viljen människorna skola göra eder, det gören I ej dem.» Jag ber att få påminna herrarne om den svenska Riksdagens beslut förlidet år i afseende på revision af mellanrikslagen. Den tillkom på grund af, bland annat, det i 3 § förekommande uttrycket »tillverkning». Inhemsk, svensk eller norsk, tillverkning skall nemligen medföra tullfrihet för varor, som föras öfver gränsen de båda länderna emellan. Svenska Riksdagen hade funnit, att uttrycket »tillverkning» eluderades derhän, att man i Norge endast utförde ett litet obetydligt arbete på det utländska, förut dit införda, färdiga fabrikatet och derpå sände det tullfritt med produktionsbevis till Sverige.

Hvarom är här nu frågan? Alldeles samma procedur. Man tager från utlandet en färdig vara, nedlägger på densamma ett obetydligt arbete samt skickar derpå ut den med bevis att den är tillverkad i Sverige. Jag vet mycket väl att i den oerhörda konkurrens, som är för vår tid utmärkande, lyder regeln: skydde hvar och en sig sjelf.

Men särskildt med den ståndpunkt jag i denna fråga intager gent emot brödralandet, kan jag icke anse det rätt, att, när jag påvisat huruledes Sverige blifvit illa behandladt af Norge, sjelf medverka till att Sverige skulle handla på samma sätt mot ett tredje land.

Jag erkänner därför rättigheten af den ärade talarens citat, och äfven på den grund, att hvad jag vill människorna skola göra oss, det vill jag att vi skola göra dem, ber jag att få instämma med dem, som yrkat afslag.

Friherre Klinckowström: Jag beklagar djupt att jag måste fatta mig kort, men jag är enrhumerad. Hvad traktaten angår, så delar jag naturligtvis deras åsigt, som önska att den måtte afslås. Att upprepa anledningarne dertill finner jag onödigt, så mycket hellre, som det blifvit här utredt både i de skyddsvänliga tidningarne och af reservanterna vid detta utskottsbetänkande på ett sätt, som jag finner fullt tillfredsställande. Och hvar och en, som med oförvillad blick vill betrakta frågan ur rent fosterländsk synpunkt, tyckes mig böra afslå densamma.

De anledningar, som lågo till grund för traktatens antagande 1883, existera icke mer. Det var, om jag rätt minnes, att Norge i synnerhet var intresserad för densamma, och för det andra att

handelstraktaten berodde på ett samtidigt afslutande af en sjöfartstraktat.

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

För närvarande har herr utrikesministern förklaradt till statsrådsprotokollet, att norrmännens intresse för traktaten numera icke är af den stora vikt och betydelse, att vi derför skulle behöfva uppoffra våra egna intressen, och hvad sjöfartstraktaten vidkommer, så veta herrarne litet hvar, att den är afslutad ända till 1892. Altså existera ej dessa skäl nu för att prolongera traktaten. Jag finner för öfrigt att, om vi icke hafva ett stort ekonomiskt intresse att bevaka i denna fråga, hvarför då icke låta Norge afsluta denna traktat för sig, med bibehållande af fullkomlig handlingsfrihet för oss?

Jag vill härmed påminna om, att, när Sverige och Danmark den 27 maj 1873 afslöto en *myntkonvention*, densamma icke biträdtes af Norge, och att Sverige då i en särskild tilläggsartikel förbehöll sig att Norge efteråt skulle träda till densamma, någonting som också mycket riktigt skedde.

Vidare vill jag påminna om, att då för några år sedan var fråga om en sådan traktat rörande *fiskerinäringen* mellan Sverige och Norge, å ena sidan, och åtskilliga andra stater, å den andra, Norge vägrade att ingå på densamma, hvaraf följden blef att Sverige icke kunde ensamt afsluta traktaten, utan Norge fick sin vilja fram.

När man läser det statsrådsprotokoll, som afsåg den spanska traktatens ursprungliga ingående, och äfven det statsrådsprotokoll, som åtföljt den kongl. propositionen till denna Riksdag, kan man ej neka till att det är högst bedröfligt att genomläsa dessa dokument. Å svensk sida är det ett vacklande och en osäkerhet, som också gjort att vi kanske måst medgifva åt Spanien större fördelar, än man kunde förväntat sig af vår regering och våra negociatörer. Så mycket ledsammare, som detta förhållande endast är ett upprepande af hvad som passerade, då franska traktaten ingicks med Sverige och Norge. Äfven *då* visade våra negociatörer en undfallenhet, som ej kunde annat än beklagligt inverka på traktatens afslutande med hänsyn till våra intressen.

Man säger att ett afslående af denna traktat vore att kompromettera regeringen. Men, mine herrar, detta komprometterande är väl ej värre här, än hvad det är i andra länder. Vi hafva ett färskt exempel härpå från början af detta år, då handelstraktaten mellan Frankrike och Grekland var före i kamrarna. Deputerade kammaren hade bifallit densamma, men med 156 röster mot 98 nekade senaten, oaktadt traktaten ifrigt försvarades af regeringen, att prolongera densamma. Der fick man altså bevittna, att oaktadt regeringen för sin räkning förbundit sig att afsluta traktaten och äfven gjort det, ratifikation dock nekades af ena kammaren i Frankrike. Och ungefär enahanda förhållande med det italienskt-franska sjöfartsfördraget, som också nyligen,

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

i början eller medio af 1886, var i fråga. Fördraget, som redan blifvit genom öfverenskommelse mellan franska och italienska regeringarne godkändt, blef dock den 13 juli samma år af franska kamrarne afslaget.

Vi se således, att förhållanden kunna gifvas, då man, utan att det anses vara att träda regeringens magtfullkomlighet för när, dock finner sig icke kunna bevilja eller ratificera en sådan traktat.

Det är i allmänhet, jag vågar påstå det, en mycket stor obeaktskap med hithörande ämnen, som råder från deras sida — myndigheter af alla klasser — hvilka hafva att syssla med dessa handels-politiska förhållanden, så mycket mer att beklaga, som de röra landets väl eller ve kanske i vida större måtto, än de flesta andra frågor. Ty om man oklokt afslutar ett handelsfördrag eller oklokt beviljar tullar, lida landets näringar och folkets förmåga att sysselsätta sig på ett högst betänkligt sätt och under en lång följd af år. Den, som något följt med företeelserna på dessa gebit, skall finna, hurusom i allmänhet de så kallade tarifftraktaterna börja att mer och mer aftaga, och att man söker, der så är möjligt och der man är oförhindrad dertill, att vinna samma mål genom afslutande af traktater på vilkor att behandlas som den mest gynnade nation. Jag ser herr Bennich göra anteckningar. Jag vet ej om de afse hvad jag yttrat. Men jag ber honom läsa igenom och prenumerera på det arbete, jag här håller i min hand — Deutsches Handels-Archiv, 1887 års årgång — det skall kunna upplysa honom om mycket, som han bestämdt ej känner till. Detta arbete, som utgifves af Departementet för det Inre, handlar icke blott om alla traktater, som afslutas i verlden, utan äfven om alla inträffade förändringar i tulltariffer och slutligen konsultrapporter från Tysklands konsulter öfverallt.

Jag nämner det särskildt därför, att det är ett fel, som icke ensamt vidlåder våra höga vederbörande inom de centrala embetsverk, som hafva med handeln och sjöfarten att skaffa, utan utmärker äfven vår nådiga regering.

Man har i allmänhet en skef och ringa kunskap om hvad som passerar i andra länder, och denna ringa kunskap, eller grofva okunnighet, finnes också uttryckt i våra frihandelsvänliga tidningar.

Mine herrar, jag har gjort till studium hvad som i hithörande ämnen officiellt pågår i verlden, och jag har funnit att de flesta kolportera ut vare sig uppsåtliga osanningar eller grof okunnighet om för handen varande förhållanden. Man får t. ex. rätt på en uppgift från en tysk handelskammare, och utan att reflektera eller vilja reflektera öfver att Tyskland har öfver 120 handelskammare, gifver man sig till att på grund af dess för tullskydd missgynnande utlåtelse försäkra och diktera för den läsande allmänheten, att det går bakut för tullfrågan i Tyskland.

Det är dock officiellt konstateradt, att i Tyskland prisen å lifsmedel ofta äro på en ort dubbelt så höga som på en annan. Emellertid utsprides genast af den tidning, som fått notisen, att födoämnena i detta land fördubblats i pris.

Men, mine herrar, ser man på de ärligen utkommande sammandragen, som omfatta uppgifter å lifsmedelsprisen på 165 orter inom Tyskland, så skall man finna, att spannmålstullarne alls icke ökat lifsmedelspriset, der dessa lifsmedel kunna produceras inom det egna landet. Detta är ett odisputabelt faktum.

Jag har här ett arbete, hvaraf hvarje vecka utkommer ett häfte. Det är »Waaren-Börsenblatt» för den 4:de i denna månad. Det börjar alltid med en sammanträngd redogörelse, huru med handel och näringar förhåller sig i de stora kulturländerna, och man kan ej läsa denna redogörelse utan att på samma gång beklaga, huru långt efter i kunskap och vetande vår periodiska press befinner sig.

Hvad jag vidare skulle kunna säga till försvar för reservanternas åsigt är uttryckt i deras reservation, uti hvilken jag uppriktigt deltagit.

Det torde vara fåfängt att försöka förändra åsigtterna i denna fråga, men jag vill dock häfda min ställning, sådan den var 1883, då jag stred mot antagandet af denna traktat, och jag får derför vördsamt anhålla om afslag å densamma, oaktadt jag ser att Andra Kammaren beviljat den, hvilket dock ej i någon mån blir reglerande för min åsigt i denna fråga.

Ropen på proposition förnyades.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve Ehrensvärd: Jag tvingas naturligtvis nu vid denna sena timme att vara mycket kort och behöfver ej heller vara lång eller långträdig — åtminstone skall jag söka undvika att vara det — då jag kan åberopa de sakrika yttranden, som afgifvits så väl af utskottets ordförande som af en ärad representant på stockholmsbänken. I förbigående begagnar jag tillfället att hembära så väl dem som utskottet min tacksamhet för deras yttranden. Men jag anser mig dock skyldig att, innan diskussionen avslutas, lemna några upplysningar, som kanske kunna vara af betydelse för en eller annan. Det har här under diskussionen nämnts, särskildt nyss af en ärad talare på norrköpingsbänken, att den spritexport, som eger rum från Karlshamn, skulle stå i strid med 4:de artikeln i traktaten och således när som helst kunde stoppas, hvarjente äfven sagts, att bestämmelserna i traktaten till och med skulle kunna utgöra hinder för en svensk spritexport. I afseende härå ber jag att få upplysa om, att redan den 25 maj 1886 genom en kongl. spansk förordning — hvilken jag här har, men icke skall läsa upp på spanska, enär jag prononçerar det språket ganska

Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)

illa, utan i en af min kabinettssekreterare verkställd öfversättning — förklaras uttryckligen, »att alla artiklar som, ehuru producerade i ett icke-traktathafvande land, genom ett traktathafvande lands industri hafva undergått sådan förändring eller behandling, (trasformaciones ò manipulaciones) att deras värde deraf förökats, skola tillgodonjuta samma fördelar, som blifvit de traktathafvande länderna tillförsäkrade.» Således kan det icke sägas, att vi begagnat oss af något svek mot Spanien, då vi dit exporterat ryskt brännvin, som förädlats till sprit i Sverige. Den anmärkning, som grefve Strömfelt gjorde, drabbar följaktligen ej den svenska regeringen, då den spritexport, som eger rum från Karlshammns spritfabrik, sker med spanska regeringens vetskap och på grund af en i Spanien utfärdad allmän kungörelse.

Vidare ber jag att få lemna ännu en upplysning. Under diskussionen har framhållits och anmärkts, att man inom utrikesdepartementet åtminstone bort kunna göra så mycket, då fråga om förlängning af 1883 års traktat skulle förkomma, att man sökt afhjelpa den otydlighet, som eger rum i fråga om betydelsen af artikeln »Metaller, oarbetade», *Métaux bruts*. Jag håller mig till det franska uttrycket, enär, om tvist uppkommer rörande betydelsen af ordet, icke den svenska öfversättningen utan den franska originaltexten skall läggas till grund vid tolkningen. För öfrigt kan jag gerna erkänna, att öfversättningen icke är fullt korrekt. Men någon tvekan om huru orden *métaux bruts* skola förstås kan icke uppkomma, ty tolkningen af dem är redan gifven. I konferensprotokollet den 14 oktober 1882 heter det nemligen, att de spanska underhandlarne, på derom af våra underhandlare framställd begäran, afgäfvit den formliga förklaring att, såsom orden i protokollet lyda: »por metales en bruto debia entenderse metales de primera fundición» d. v. s. att med råmetaller, som är den korrekta öfversättningen af *métaux bruts*, skulle förstås sådana metaller, som frambragts genom en enda smältning. Jag öfverlemnar åt de herrar, som äro hemmastadde i metallurgien, att afgöra, om man åt detta uttryck kan gifva en så vidsträckt tolkning som här skett. Hvad särskildt *koppar* angår, så utföres, enligt de upplysningar jag inhemtat från Spanien, koppar i endast två former, nemligen dels såsom *cementkoppar* och dels såsom *kopparmalm*; af intedera slaget har någon export hit egt rum. Den koppar som hit importeras, men från andra länder än Spanien, är *garkoppar*, och den är, som bekant, resultatet af två smältningar och kan således omöjligt föras under denna traktats bestämmelser, hvilka endast hänföra sig till metaller, som vunnits genom en enda smältning.

Man har här sökt framhålla, att Sveriges export på Spanien skulle vara så ringa. Den utgjorde dock enligt senaste spanska officiella uppgifter, insända af vår minister i Spanien, 17,164,000 pesetas eller något öfver 12 millioner kronor. En export på 12 millio-

ner är likväl för oss icke så obetydlig. Häraf utgöra väl omkring 6 millioner karlshamnssprit — som herrarne här ju icke tycka mycket om —, hvarefter dock återstår en export till belopp af 6 millioner. Jemföra vi härmed vår export på Spanien, innan traktaten kom till stånd och under de första åren, innan den hunnit verka, finna vi att den stigit icke så obetydligt, att vi icke kunna vara berättigade till den förhoppning, att, om traktaten i jembredd med sjöfartstraktaten får fortfara, resultatet kommer att blifva tillfredsställande. Enligt den rapport jag här har, angående vår sjöfart på Spanien, har den under sistlidna år uppgått till 333 fartyg om 190,587 tons, eller till nära 100 % mera i tons än 1882. I Kongl. Maj:ts proposition uppgifves stigningen till 75 %, men denna uppgift afser år 1885, hvarefter under 1886 ytterligare en stigning egt rum, så att den nu, som sagdt, uppgår till nära 100 %.

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

Jag ber nu att få sysselsätta mig något med ett reservanternas påstående, hvilket också åter och åter upprepats under diskussionen, att vi skulle hafva fullkomligt fria händer att i denna fråga göra huru vi ville, enär utrikesministern skulle anfört i statsrådsprotokollet, att traktaten numera icke hade någon betydelse för Norge. Jag ber om förlåtelse, mine herrar, men jag har *icke* sagt detta. Jag har sagt att förra gången, år 1883, var det hufvudsakligen med afseende å de norska förhållandena man sökte få traktaten till stånd, men att man nu, då fråga om förlängning af traktaten föreläge, icke *behöfde* åberopa dem eller endast de norska intressena, enär enligt min åsigt under tiden så pass betydande svenska intressen uppstått, att regeringen icke kunde lemna dem utan afseende; och jag hoppas att representationen icke heller skall göra det. Jag ber att få erinra, att flere af våra betydligaste skeppsredare inkommit med framställning om att traktaten måtte förlängas. Ett hundratal svenskar och normän, som under de senare åren nedsatt sig i Spanien och der börjat agentur- eller andra affärer, har i en petition till regeringen, som öfverlemnadt densamma till utskottet, förklaradt, att det för dem vore af stor betydelse att traktaten blefve förlängd och att det vore deras fullkomliga öfvertygelse, att de i skydd af denna traktat skulle kunna ytterligare utvidga sina affärer. Vidare vill jag fästa herrarnes uppmärksamhet på att, sedan Kongl. Maj:ts proposition afgafs, en tarifftraktat verkligen blifvit afslutad mellan Ryssland och Spanien, på grund af hvilken finska trävaror, som hittills icke kunnat konkurrera med våra på den spanska marknaden, komma att kunna göra det och säkerligen skola uttränga de svenska trävarorna, om traktaten icke förnyas. Detta är en sak, som vi också måste taga i betraktande, då denna konkurrens i följd af tariffsatserna kan blifva i hög och känbar grad inverkan på denna export likasom i öfrigt på vår handel och industri.

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

Jag ber att få återkomma till beskyllningen att jag skulle hafva sagt, att traktaten icke vore af intresse för Norge. Den är emellertid af norska representationen redan antagen, och det utan votering, hvilket nog visar att traktaten för Norge är af intresse. Det är också klart, att den måste vara det för ett land, som ut-skeppar till Spanien så mycket klippfisk, som Norge gör, och som har en så ofantligt mycket större skeppsfart än vi. Man har i reservationen utbytt mina ord mot andra, som jag ej yttrat, så att det ser ut som om jag sagt hvad jag icke sagt. Jag har sagt, att inga unionelt-politiska skäl för närvarande behöfva åbe-ropas, men ingalunda, såsom reservanterna vilja göra troligt, att inga sådana skäl finnas att anföra; och jag skulle vilja hemställa till den ärade författaren, om han i sin forna egenskap af skol-lärare skulle funnit sig belåten med, om en af hans pojkar tillå-tit sig att öfversätta meningen: »inga skäl behöfva anföras» med »desunt argumenta». Det jag har sagt skulle på latin heta »non opus est argumentis», men kan icke återgifvas med »desunt ar-gumenta»; det vet den värde författaren ganska väl.

I reservationen har sagts och under diskussionen nästan ordagrant upprepats af den förste ärade talaren, att det numera vore temligen allmänt medgifvet äfven af dem, som bekänna sig till den doktrinära frihandeln, att tarifftraktater medföra mycket betydliga olägenheter. Jag vill icke tvista med honom derom, men ber att få ommämma, huru man gått till väga i fråga om förlängningen af en annan spansk handelstraktat i ett vida större land än Sverige, och der protektionismen i några år haft öfverta-get, till hvad gagn lemnar jag derhän. Förra året, innan ännu våra underhandlingar med Spanien börjat, förekom i Tyskland fråga om förlängning af dess traktat med Spanien, hvilken trak-tat skulle utgå likasom vår den 30 juni år 1887. Det har sagts, utan att det blifvit motsagdt, att orsaken dertill, att Tyskland så hastigt gaf efter i den bekanta Carolina-frågan, var den, att Tysk-land var angeläget att vid tiden för handelstraktatens förnyelse stå på en vänskaplig fot med Spanien för att icke äfventyra ett afslag. Detta har, som sagdt, blifvit påstådt, utan att hafva mot-sagts, men jag kan naturligtvis dock ej garantera att så var. Emellertid undertecknades konventionen om traktatens förläng-ning den 28 augusti 1886, och genom ett kejserligt reskript inkalla-des omedelbart derefter till september månad Riksdagen inkom för att besluta rörande denna enda fråga, förlängningen af span-ska handelstraktaten, hvilken ock af Riksdagen efter några få da-gar godkändes. Jag har här trontalet, der det heter: »Die Be-rufung ist zu dem Zwecke erfolgt, um Ihnen das mit der Königl. spanischen Regierung vereinbarte Abkommen über die Ver-längerung des am 12 Juli 1883 zwischen dem Deutschen Reich und Spanien abgeschlossenen Handels- und Schifffarts-vertrages vorzulegen, dessen Geltung mit dem 30 Juni 1887 abläuft.» Så-

dan vigt tillade man i Tyskland sin traktat med Spanien; den har ganska stor likhet med vår, med undantag att ännu flera artiklar, jag tror 38, upptagas i tariffen, under det att endast 14 äro bundna genom vår traktat. Endast för afgörande af denna fråga inkallades Riksdagen till extra session. Vid lagförslaget om traktatförlängningen finnes fogad en s. k. »Denkschrift», motsvarande statsrådsprotokollen hos oss, hvori yttras följande: »För utvecklingen och befördrandet af våra handelsförhållanden med Spanien hafva dessa bestämmelser visat sig vara till nytta. I synnerhet framvisar den tyska exporthandeln på Spanien, oakadt de störande inverknningar, som samfärdseln tid efter annan i Spanien lidit genom kolera och öfersvämningar, fortfarande glädjande resultat. Under sådana omständigheter har kejsrerliga regeringen, i ändamål att på tjenligaste sätt tillvarataga de nationens ekonomiska intressen, hvilka blifvit henne anförtrodda, ansett det som sin pligt att med den spanska regeringen inleda underhandlingar derom, att det bestående traktatförhållande, hvilket tilländalöper med den 30 juni kommande år, måtte fastställas för en längre följd af år. Det förelåg så mycket större anledning härtill, som Frankrike genom en till den 1 februari 1892 gällande traktat med Spanien hade skaffat sig en fast gundval för sina handelsförbindelser med detta land, och nyligen äfven de engelska varorna för en följd af år traktatmessigt fått sig inrymd rätt till den mest gynnade behandling i Spanien. Det har också lyckats den kejsrerliga regeringens bemödanden att genom den nu föreliggande öfverenskommelsen förlänga den bestående traktaten till den 1 februari 1892 utan någon som helst ändring. Dessutom har, på samma sätt som i spansk-franska traktaten, öfverenskommelse träffats om att traktaten, för så vidt den icke blifvit uppsagd 12 månader innan denna tidpunkt, framdeles skall fortfara att tillämpas, intill dess att ett år förflutit från den dag endera af de fördragsslutande parterna uppsagt densamma.» Hvad som der blifvit sagdt af den kejsrerliga tyska regeringen torde också här af Kongl. Maj:ts regering kunna anföras till försvar för dess handlingssätt i den nu föreliggande frågan.

Då jag icke kan, såsom reservanterna, finna att traktatens förlängning skulle vara olämplig, utan tvärtom finner den synnerligen lämplig och gagnelig för vårt land, för de förenade rikena och för våra förbindelser med ett land på 18 millioner invånare, samt icke finner det önskvärdt att genom att vägra förlängning af traktaten ställa oss i ett mindre vänskapligt förhållande till Spanien och kanske äfven till vårt broderland, hvorigenom kunde uppstå förvecklingar, vilkas slut vi icke kunna beräkna, får jag, med den rätt jag har såsom ledamot af kammaren, nu yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition och hemställen.

Detta anförande efterföljdes af talrika rop på proposition.

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.
(Forts.)*

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten
(Forts)*

Herr Nyström: Jag har varit med om reservationen och kan icke underlåta att fasthålla vid densamma.

Det är egentligen hans excellens ministern för utrikes ärendena jag skulle vilja i största korthet besvara, med afseende på hvad han till statsrådsprotokollet och nu senast anförd. Han har framhållit, i likhet med ett par andra talare, särskildt den spritinförsel, som bedrifves från Ryssland. För min del anser jag det vara alldeles origtigt och ovärdigt svenska statens regering och Riksdag att kringgå traktaten genom understödjande af en sådan olaglig åtgärd, som att såsom svensk vara utföra till Spanien införd utländsk sprit, hvilket är förbjudet i traktatens 4:de artikel. Hvad hufvudskälet för mitt motstånd mot traktatens förlängning i öfrigt beträffar, vill jag säga, att då icke svenska trävaruutförseln från 1881 till 1885 stigit med mer än 0,21 % och järnutförseln icke heller stigit med ens så mycket som ett enda litet bruks produktion, samt utförseln af öfriga artiklar snarare nedgått än tilltagit, detta för mig utgör ett fullt tillräckligt skäl att afslå traktaten. Ett ytterligare och kanske ännu viktigare skäl därför är, att vi måste hafva fria händer för att, om vi så skulle önska, kunna högre beskatta öfverflödsvaror, hvilket önskas af största delen af svenska folket, äfven om det i afseende å lifsmedelstullar är deladt i två lika stora hälfter. Jag ber eder, mine herrar, allvarligt besinna, att vi genom traktatens antagande nu skulle binda oss för fem år, och att detta kommer att menligt inverka på vår ekonomiska ställning.

Jag yrkar afslag.

Friherre Åkerhielm: Icke för att förlänga den förda öfverläggningen, endast för att få till protokollet motivera den röst, jag kommer att i föreliggande fråga afgifva, har jag begärt ordet vid denna sena timme. För mig bestämmande har i främsta rummet varit den hänsyn jag såsom svensk man bör taga till den bestående unionen med ett annat land, hvars representation i förevarande fråga redan fattat sitt beslut. Då härtill kommer, att följderna af denna traktat, hvarom vi här diskutera, icke kunna sägas hafva varit sådana, att de afskräcka från en förlängning af densamma, då vidare denna förlängning icke binder oss, hvad traktatförhållandena angår, längre än vi redan äro bundna genom det med Frankrike ingångna traktataftal, och då slutligen för närvarande inga andra skäl förefinnas att hoppas på en ökad tillgång än på grund af ökad export från vårt land, af den Riksbankens gulddaluta, om hvilken jag så ofta talat, hemtar jag deraf all anledning att, om än i olikhet med många af mina meningsfränder, med hvilka jag deltagit i en omröstning, som vållat att vi vid denna sena arstid äro här samlade, förena mig med utskottets majoritet, i det jag, som anser de skäl, som anförts af den ärade talaren på stockholmsbanken och af utskottets ordförande, fullt

tillfredsställande, hemställer om bifall till Kongl. Maj:ts proposition. *Förtäring af spanska handels-traktaten.*
(Forts)

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr grefven och talmannen enligt de derunder framställda yrkandena propositioner, först på godkännande af utskottets förevarande betänkande och vidare på afslag å hvad utskottet deri hemställt, samt förklarade, efter att hafva upprepat propositionen på betänkandets godkännande, sig finna denna proposition vara med öfverväganda ja besvarad.

Flere ledamöter begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som godkänner bevillningsutskottets betänkande n:o 1, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås utskottets hemställan.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—73;

Nej—46.

Mot detta beslut reserverade sig herrar *Ericsson*, *Unger*, *Adolf* och *Unger*, *Magnus*.

Justerades fyra protokollsutdrag för detta sammanträde.

På framställning af herr grefven och talmannen beslöts, att på föredragningslistan till nästa sammanträde skulle bland utskottsbetänkandena sättas först de, som denna dag bordlagts första gången, och sist de utlåtanden, som denna dag blifvit andra gången bordlagda.

---

*Förlängning af
spanska handels-
traktaten.*
(Forts.)

Som bevillningsutskottets betänkande angående förlängning af handelstraktaten mellan de förenade rikena och Spanien nu blifvit slutbehandladt, hemstälde herr greffen och talmannen, att de utfärdade anslagen till sammanträdets fortsättande på e. m. måtte få nedtagas; hvilket kammaren biföll.

Kammaren åtskildes kl. 4,20 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.
